

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
Национальный Банк Республики Казахстан
National Bank of Kazakhstan

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ

№ 12 2019 жылғы 1 – 31 желтоқсан

«Қазақстан Ұлттық Банкінің Хабаршысы»

Редакциялық кеңестің құрамы:

Редактордың міндетін атқарушы:

А.Р. Адамбаева

редакциялық кеңестің мүшелері:

А.Т. Тазабеков

Г.К. Иманбекова

Қ.З. Матасова

шығарылымға жауапты:

Б.Н. Шукенова

Тел: 8 (727) 2704-591 ішкі 3959

Құрылтайшы – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі РММ

050040, Алматы қ.,

«Көктем-3» ы/а, 21

Басылым ҚР Баспасөз және бұқаралық ақпарат істері жөніндегі ұлттық агенттігінде

24.02.1997 ж. №432 тіркелген

1995 жылдан бастап шығарылады

РЕДАКЦИЯДАН:

Құрметті оқырмандар!

Қазақстан Ұлттық Банкі Сіздердің назарларыңызға «ҚҰБ Хабаршысы» журналының 2019 жылғы 1-31 желтоқсан аралығы кезеңіндегі № 12 кезекті шығарылымын ұсынып отыр.

Басылым беттерінде Сіздер дәстүрлі түрде Қазақстан Ұлттық Банкі әзірлеген және Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде тіркелген нормативтік құқықтық актілер туралы ақпаратпен таныса аласыздар.

МАЗМҰНЫ:

1. «Уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қазандағы № 271 қаулысы.....4
2. «Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қарашадағы № 272 қаулысы..... 16
3. «Банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларға жеңілдікті жағдайлар беруге тыйым салуды белгілеудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қазандағы №273 қаулысы 25
4. «Жасалуы банкті төлемге қабілетсіз банктердің санатына жатқызу туралы шешім қабылдау үшін негіз болып табылатын нарықтық емес талаптармен мәмілелердің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қазандағы № 275 қаулысы..... 28
5. «Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қарашадағы № 307 қаулысы..... 30

Қазақстан Республикасының
Әділет министрлігінде
2018 жылы 16 қарашада
№ 17752 болып тіркелді

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАУЛЫСЫ

Алматы қ.

2018 жылғы 29 қазан

№271

Уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану қағидаларын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану қағидалары бекітілсін.

2. Банктерді қадағалау департаменті (Қизатов О.Т.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 3-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары О.А. Смоляковқа жүктелсін.

5. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

**Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2018 жылғы «29» қазандағы
№ 271 қаулысымен
бекітілді**

Уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленді және уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану тәртібін белгілейді.

2. Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) алқалы орган – Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – Ұлттық Банк) уәжді пайымдауды қабылдайтын органы, оның құрамы мен қызмет тәртібін Ұлттық Банктің Басқармасы бекітеді;

2) қадағалау бөлімшесі – Ұлттық Банктің қаржы ұйымдарының қызметін бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын және Ұлттық Банктің уәжді пайымдауының жобасын қалыптастыратын бөлімшесі;

3) уәжді пайымдау – алқалы органның негізделген кәсіби пікірі, ол Заңда және «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы (бұдан әрі – Банктер туралы заң), «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» 1995 жылғы 23 желтоқсандағы, «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы (бұдан әрі – Сақтандыру қызметі туралы заң), «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» 2003 жылғы 3 маусымдағы, «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі (бұдан әрі – Бағалы қағаздар рыногы туралы заң) заңдарда көзделген жағдайларда қадағалап ден қою шараларын қолдану және шешімдер қабылдау үшін негіз болып табылады.

3. Ұлттық Банкуәжді пайымдауды Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаларға қатысты, қаржы ұйымдары депозиторларының, кредиторларының, сақтанушыларының, клиенттерінің, инвесторларының және корреспонденттерінің заңды мүдделерін қорғау, Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген қаржы ұйымдарының қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ету, қаржылық жағдайының нашарлауына және олардың қызметіне байланысты тәуекелдердің ұлғаюына жол бермеу мақсатында, сондай-ақ ерте араласу және уақтылы қадағалау әрекеттерін қабылдау мақсатында қалыптастырады және пайдаланады.

Уәжді пайымдауды пайдалану кезінде Заңның 62-6-бабы 3-тармағының екінші бөлігінде көзделген қағидаттар сақталады.

4. Ұлттық Банк уәжді пайымдауды Заңның 62-6-бабы 2-тармағының екінші бөлігінде көзделген жағдайларда пайдаланады.

2-тарау. Уәжді пайымдауды қалыптастыру тәртібі

5. Уәжді пайымдаудың жобасын әзірлеуді қадағалау бөлімшесі жүзеге асырады.

6. Уәжді пайымдаудың жобасы Заңның 62-6-бабы 3-тармағының үшінші бөлігінде көрсетілген ақпаратқа негізделеді.

Қадағалау бөлімшесі уәжді пайымдаудың жобасын әзірлеу кезінде орынды және сенімді ақпаратты пайдаланады. Бұл ретте ауызша ақпаратты пайдалануға жол берілмейді.

Егер ақпаратта уәжді пайымдауды қалыптастыру үшін мәні бар жағдайлардың болуы

туралы тұжырымдар расталатын, жоққа шығарылатын не күмән келтірілетін фактілер туралы мәліметтер болса, ол орынды болып табылады.

Егер қадағалау органы ақпаратты заңды тәсілмен түрлі көздерден алса және негізінде қадағалау органы уәжді пайымдауды қалыптастыру үшін мәні бар жағдайлардың болуын немесе болмауын белгілейтін фактілер туралы мәліметтерді білдірсе, сондай-ақ құжаттама түрінде расталса ол сенімді болып табылады.

7. Қадағалау бөлімшесі уәжді пайымдаудың жобасын әзірлеу кезінде қадағалап ден қою шараларын қолдану үшін Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғалардың түсіндірмелерін олар болған кезде назарға алады. Көрсетілген түсіндірмелерді алу үшін қадағалау бөлімшесі тиісті сұрату жібереді. Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаның түсіндірмелерді Ұлттық Банк белгілеген және сұрату алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күніне аз болатын мерзімде ұсынбауы олардың болмауы болып саналады.

8. Қадағалау бөлімшесі уәжді пайымдаудың жобасын Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаға жібереді, ол оны алған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қадағалау бөлімшесіне уәжді пайымдаудың жобасымен келісетіні не келіспейтіні туралы уәжді жауапты ұсынады.

Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаның белгіленген мерзімде уәжді жауап ұсынбауы осы тұлғаның уәжді пайымдаудың жобасымен келісуі деп саналады.

9. Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлға уәжді пайымдаудың жобасымен келіспейтіні туралы уәжді жауапты ұсынған жағдайда, оны қарау нәтижелері бойынша қадағалау бөлімшесі уәжді пайымдау жобасын алқалы органының қарауына шығару қажеттігін айқындайды.

Қадағалау бөлімшесі уәжді пайымдау жобасын алқалы органының қарауына шығарған кезде, оған Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаның уәжді пайымдау жобасымен келісетіні немесе келіспейтіні туралы уәжді жауабын (ол болса) қоса алғанда, материалдар (құжаттар) қоса беріледі.

9-1. Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаның өтінішхаты бойынша алқалы орган алқалы органның отырысына Заңның 62-6-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлғаның өкілдерін және (немесе) Ұлттық Банкте аккредиттелген, қаржы нарығында қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалар бірлестіктерінің өкілдерін шақырады.

10. Уәжді пайымдаудың жобасын және оған қоса берілген материалдарды (құжаттарды) қарау нәтижелері бойынша алқалы орган төмендегі шешімдердің бірін қабылдайды:

- 1) уәжді пайымдау;
- 2) уәжді пайымдауды қалыптастыру және пайдалану үшін негіздердің болмауы немесе жеткіліксіз болуы туралы шешім.

3-тарау. Уәжді пайымдауды пайдалану тәртібі

11. Искерлік беделді бағалау бойынша уәжді пайымдау алқалы органның:

1) банктің, банк холдингінің, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымның, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымының, сақтандыру холдингінің, сақтандыру брокерінің, сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға кепілдік беретін ұйымның, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларына (трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) басшы қызметкер лауазымымен айналысуға кандидатта;

2) банк, банк холдингі, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымы, сақтандыру холдингі құратын, иеленетін еншілес ұйымның басшы қызметкерінде (немесе басшы қызметкер лауазымына тағайындау немесе сайлау үшін ұсынылған кандидатта);

3) банк, банк холдингі, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымы, сақтандыру холдингі капиталына қомақты қатысуды иеленетін ұйымның басшы қызметкерінде (немесе басшы қызметкер лауазымына тағайындау немесе сайлау үшін ұсынылған кандидатта);

4) банктің, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының, банк холдингінің, сақтандыру холдингінің ірі қатысушысы мәртебесін иеленетін өтініш берушіде (жеке тұлға үшін) не өтініш берушінің басшы қызметкерінде (заңды тұлға үшін) мінсіз іскерлік беделдің болуы не болмауы туралы негізделген кәсіби пікірі болып табылады.

12. Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлғаның іскерлік беделін бағалау кезінде мынадай жағдайлар, фактілер және (немесе) мән-жайлар қаралады:

1) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлғаның жеке адамға қарсы, меншікке қарсы, экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін, мемлекеттік қызмет және мемлекеттік басқару мүдделеріне қарысы сыбайлас жемқорлық және өзге қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық жауапкершілікке тартылуы;

2) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген жеке тұлғаның жеке адамға қарсы, меншікке қарсы, экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтарға, мемлекеттік қызмет және мемлекеттік басқару мүдделеріне қарысы сыбайлас жемқорлық және өзге қылмыстық құқық бұзушылықтарға байланысты қылмыстық процеске айыпталушы, сотталушы ретінде қатысуы;

3) Қазақстан Республикасы заңнамасының не өзге мемлекет заңнамасының Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлға айналысқан (айналысатын) кәсіби қызмет реттелетін талаптарының бұзылуы;

4) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлғаның Қазақстан Республикасында қолданылатын халықаралық кәсіби стандарттардың әдеп, мүдделер қақтығысы бөлігіндегі талаптарын орындаудан жалтаруы;

5) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлға заңды тұлғаның лауазымды тұлғасы ретіндегі қызметі және (немесе) ірі акционері (ірі қатысушысы) мәртебесінде болған кезеңде немесе оның осы заңды тұлғаның лауазымды тұлғасы ретіндегі өкілеттіктері тоқтатылғаннан және (немесе) ірі акционері (ірі қатысушысы) мәртебесі жойылғаннан кейін 2 (екі) жыл ішінде осы тұлға лауазымды тұлғасы және (немесе) ірі акционері (ірі қатысушысы) болып табылған заңды тұлғаның төлем жасауға қабілетсіз деп танылуы;

6) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлғамен жасасқан еңбек шартының теріс себептер бойынша жұмыс берушінің бастамасы бойынша бұзылуы;

7) Қағидалардың 11-тармағында көрсетілген тұлғаның өзіне (өзінің жеке басына, кәсіби қызметіне, олармен үлестес тұлғаларға) немесе өзінің мүлкіне қатысты дәйексіз ақпаратты ұсынуы не осындай ақпаратты ұсынудан жалтаруы.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің ережелері сондай-ақ шет мемлекеттердің аумағында орын алатын (орын алған) жағдайларға, фактілерге және (немесе) жағдаяттарға қолданылады.

13. Қаржылық жағдайды бағалау бойынша уәжді пайымдау алқалы органның банкте, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымында, банктің, сақтандыру (қайта) сақтандыру ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының, банк холдингінің, сақтандыру холдингінің ірі қатысушысы мәртебесін иеленген өтініш берушіде орнықсыз қаржылық жағдайының болуы не болмауы туралы негізделген кәсіби пікірі болып табылады.

14. Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген тұлғалардың қаржылық жағдайын бағалау кезінде мынадай жағдайлар, фактілер және (немесе) мән-жайлар қаралады:

1) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген тұлғаға қатысты Заңның 62-6-бабы 2-тармағының екінші бөлігінің 1) тармақшасында көрсетілген рұқсат ету құжаттарын беруге арналған өтініш беру күні немесе оны қарау кезеңінде орындалмаған борышты өндіріп алу туралы соттың шешімі бар болса не Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген тұлғаның мерзімі өткен немесе мерзімдерін бұза отырып орындалған 100 000 000 (бір жүз) миллион теңгеден астам мөлшерде міндеттемелері бар болса;

2) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген заңды тұлға қаржылық жағдайының нашарлауына байланысты кредиторлар алдындағы өздерінің міндеттемелеріне қайта құрылымдау жүргізген;

3) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген заңды тұлғаға қатысты жедел оналту рәсімі, оналту рәсімі немесе төлемге қабілетсіздікті реттеу рәсімі қолданылған;

4) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген жеке тұлға экономикалық қызмет саласында жеке басқа қарсы, меншікке қарсы қылмыстық құқық бұзушылықтарға байланысты, мемлекеттік қызметтің және мемлекеттік басқарудың мүдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық процесте айыпталған не сотталушы ретінде танылған болса;

5) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген тұлға Банктер туралы заңның 47-1-бабы 2-тармағының б) тармақшасында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-4-бабы 2-тармағының б) тармақшасында, Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 72-3-бабы 2-тармағының 3) тармақшасында көзделген Ұлттық Банктің талаптарына сәйкес олардың қаржылық жай-күйінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында банкті, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушыны қосымша капиталдандыруды қамтамасыз етуге жеткілікті мүлікке және (немесе) ақшаға ие болмаса;

6) Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген заңды тұлғаның міндеттемелерінің меншікті капиталға қатынасы 5-тен (бестен) астам, қаржы ұйымы үшін – 10-нан (оннан) астам болса.

15. Банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға ретінде тұлғаларды тану туралы уәжді пайымдау мынадай жағдайларда алқалы органның банкпен ерекше қатынастар арқылы тиісті тұлғаның байланыс белгілерінің болуы туралы негізделген кәсіби пікірі болып табылады:

1) банк, банктің ірі қатысушысы, банк конгломератының қатысушысы халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес заңды тұлғаны бақылайтын болса;

2) жеке және заңды тұлғаның ақшалай ағындары және (немесе) негізгі міндеттемелері банкпен және (немесе) банктің қаржылық жай-күйінің нашарлауына әкелетін банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғамен мәмілелер нәтижесінде туындайтын болса;

3) банктік қарызды алу және (немесе) оны пайдалану мақсаты шаруашылық қызметтің сипатына және (немесе) қарыз алушы жеке тұлғаның немесе заңды тұлғаның кәсіпкерлік немесе еңбек қызметінің және (немесе) осындай тұлғаның бизнес-жоспарына қарай олардың қажеттілігіне сәйкес келмесе;

4) қарыз алушы заңды тұлға меншігінің құрылымы туралы ақпаратты қарыз алушы заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының (акциялар номиналдық ұстауда болатын жағдайларды қоспағанда) немесе жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің 10 (он) пайызынан асатын барлық соңғы бенефициарларды және (немесе) қатысушыларды анықтау мүмкін емес болса;

5) жеке немесе заңды тұлғаның қамтамасыз етуді есептегендегі күтілетін ақшалай ағындары банктік қарызды беру туралы шешім қабылданған күні (банк активтерінің сапасын жақсарту мақсатында банк шаралар қабылдайтын жағдайларды қоспағанда) ол бойынша міндеттемелерді өтеу үшін жеткіліксіз болса;

6) өкілеттіктеріне активтерді иеліктен шығару, кепіл нысанасын өзгерту және кепілді тоқтату туралы шешімдер, банктік қарыздарды және банк кепілдіктерін беру туралы шешімдер қабылдау кіретін банктің тиісті органының қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғамен мәміле бойынша шешімі (банк алдында кепілмен қамтамасыз етілген міндеттемелерін өтеу, банктің кепілді өндіріп алуы, кепіл нысанасын соған тең кепілге ауыстыру жағдайларын қоспағанда) банктің ішкі құжаттарында көзделген жасалатын мәмілелерге банктің қоятын талаптары айтарлықтай бұзыла отырып қабылданса, банк үшін айтарлықтай тәуекелдерге әкелетін болса немесе әкелсе;

7) қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғамен жасалған банктік қарыз шартының талаптары қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғаның банктік қарыз шартының талаптарын орындау жөніндегі жауапкершілігін шектеудің іскерлік айналым дәстүрлеріне сәйкес келмеуін болжаса, басталуы қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғаның міндеттемелерінің толық немесе бір бөлігін тоқтататын оқиғаларды көздесе және банк үшін айтарлықтай тәуекелдерге әкелетін болса немесе әкелсе;

8) банктің жеке немесе заңды тұлғамен жасайтын мәмілесінің талаптары Банктер туралы заңның 40-бабының 2-тармағында, Қағидалардың 20-тармағында, көзделген жеңілдік талаптарымен мәмілелерді тануға арналған өлшемшарттарға және Банктер туралы заңның 40-бабы 2-тармағының екінші бөлігіне сәйкес Ұлттық Банктің нормативтік құқықтық актісінде белгіленген жеңілдік талаптарымен қосымша өлшемшарттарға сәйкес келетін мәмілелердің талаптары.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің 1), 2), 3), 5), 6) және 7) тармақшаларында көзделген жағдайларды, егер мәміленің мөлшері, оның ішінде сол бір тұлғамен бірнеше мәміле мөлшері:

меншікті капиталының мөлшері қоса алғанда 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеге дейінгі банктер үшін – банктің шешім қабылданған күнгі меншікті капиталының 2 (екі) пайызынан асатын;

меншікті капиталының мөлшері 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеден асатын банктер үшін – банктің шешім қабылданған күнгі меншікті капиталының 1 (бір) пайызынан асатын болса, қадағалау бөлімшесі қарастырады.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көзделген талаптар мәмілелердің көрсетілген мөлшерінен жалтаруды көздейінін мәмілені (мәмілелерді) жүзеге асыру жағдайына қолданылмайды.

Банкте және (немесе) тұлғада осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген жағдайларда тұлғамен жасасқан мәмілелерден тәуекелдерді барынша азайтуға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың барабар және тиімді жүйесі болған кезде, мұндай тұлға банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға болып танылмайды.

16. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымымен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға ретінде тұлғаларды тану туралы уәжді пайымдау мынадай жағдайларда алқалы органның сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымымен ерекше қатынастар арқылы тиісті тұлғаның байланыс белгілерінің болуы туралы негізделген кәсіби пікірі болып табылады:

1) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушысы, сақтандыру тобының қатысушысы халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес заңды тұлғаны бақылайтын болса;

2) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының активтерді иеліктен шығару туралы шешімдер өкілеттігіне кіретін тиісті органының шешімін, жеке және заңды тұлғамен мәмілелер жасау, оның ішінде сақтандыру (қайта сақтандыру) бойынша мәмілелер жасау туралы шешімдерді сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ішкі құжаттарында көзделген жасалынған мәмілелерге талаптарын айтарлықтай бұза отырып қабылдаса және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы үшін айтарлықтай тәуекелдерге әкелетін болса немесе әкелсе;

3) тұлғамен жасасқан сақтандыру (қайта сақтандыру) шарты сақтандыру жағдайының басталғандығын және (немесе) сақтандыру төлемін жүзеге асыруды алып тастайтын талаптарды қамтитын болса;

4) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының жеке немесе заңды тұлғамен Сақтандыру қызметі туралы заңның 15-1-бабы 2-тармағында, Қағидалардың 20-тармағында көзделген жеңілдік талаптарымен мәмілелерді тануға арналған өлшемшарттарға және Сақтандыру қызметі туралы заңның 15-1-бабы 2-тармағының екінші бөлігіне сәйкес Ұлттық Банктің нормативтік құқықтық актісінде белгіленген жеңілдік талаптарымен қосымша өлшемшарттарға сәйкес келетін мәмілелердің талаптары.

Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымында және (немесе) тұлғада осы тармақтың бірінші бөлігінде көзделген жағдайларда тұлғамен жасасқан мәмілелерден тәуекелдерді барынша азайтуға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың барабар және тиімді жүйесі болған кезде, мұндай тұлға сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымымен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға болып танылмайды.

17. Қағидалардың 15-тармағының 1) тармақшасында және 16-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларда тұлғаны банкпен, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымымен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға ретінде тану туралы уәжді пайымдауды қалыптастыру

кезінде Ұлттық Банк болса, тәуелсіз сарапшының, оның ішінде банк, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы тартқан сарапшының пікірін қарайды.

18. Қағидалардың 15 және 17-тармақтарында белгіленген талаптар банк холдингтеріне (банк холдингі немесе банк холдингінің белгілері бар тұлға болып табылатын және Банктер туралы заңның 40-бабы 9-тармағының талаптарына сәйкес келетін Қазақстан Республикасының бейрезиденттерін қоспағанда) және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қолданылады.

19. Қағидалардың 16 және 17-тармақтарында белгіленген талаптар сақтандыру холдингі, сақтандыру холдингінің белгілері бар тұлға болып табылатын және Сақтандыру қызметі туралы заңның 15-1-бабы 6-тармағының 1) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін Қазақстан Республикасының бейрезиденттерін және банк конгломераттарының құрамына кіретін банк холдингтары болып табылатын сақтандыру холдингтарын қоспағанда, сақтандыру холдингтеріне қолданылады.

20. Банк, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларға жеңілдік талаптарын беру фактісін белгілеу туралы, сондай-ақ банк, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жасаған мәмілелерді жеңілдік талаптары бар мәмілелерге жатқызу туралы уәжді пайымдау мәміле мөлшері банк, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы экономикалық талдауға жатпайтын мәмілелердің осындай түрі үшін белгілеген ішкі лимиттен асып кеткен жағдайда алқалы органның ерекше қатынастар арқылы тұлғаларға банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының жеңілдік талаптарын беруді көрсететін белгілерінің болуы туралы негізделген кәсіби пікірі болып табылады.

21. Банктегі тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің сапасын бағалау бойынша уәжді пайымдау банктегі тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің сапасы туралы алқалы органның негізді кәсіби пікірі болып табылады және:

1) таңдап алынған бизнес-модель мен даму стратегиясына сәйкестігіне қатысты банктің тәуекел профилі мен тәуекел тәбетін (тәуекелдердің рұқсат берілген деңгейін);

2) банк бюджетінің банктің стратегиясында, бизнес-моделінде айқындалған экономикалық мақсаттарға және банк қабылдаған тәуекелдерге сәйкестігіне қатысты стратегиялық және бюджеттік жоспарлауды;

3) банктің негізгі қаржы көрсеткіштерін:

бюджетті қалыптастыру кезінде пайдаланылатын жорамалдардың (активтердің, міндеттемелердің, капиталдың (пайда мен зиянның) жоспарлы көлемін арттыру немесе төмендету) барабарлығына;

бюджеттің нақты көрсеткіштерге сәйкестігін талдаудың болуына қатысты болжау сапасын;

4) банктің тәуекел-тәбетінің біріктірілген деңгейін (деңгейлерін) және тәуекелдің әр түрі бойынша тәуекел-тәбеттің деңгейін;

тәуекел-тәбеттің белгіленген деңгейлерін өтеу үшін меншікті капитал мен өтімділіктің қажетті деңгейінің болуына;

лимиттердің көп деңгейлі жүйесі шеңберінде тәуекелдердің әр түріне сандық және сапа лимиттердің шекті мәнінің барабарлығына қатысты айқындау әдістемесін;

5) банктің корпоративтік басқару жүйесінің:

корпоративтік басқарудағы мүдделер қақтығысын реттеу бойынша шаралардың болуына және сақталуына;

тәуекелдерді басқаруды жүзеге асыратын банктің бөлімшелері дайындаған олар туралы жазбаша ақпарат бар, айтарлықтай тәуекелдер болған кезде мәмілелер жасау немесе операциялар жүргізу туралы шешімдер қабылдау фактілерінің болуына қатысты сапасын бағалау үшін пайдаланылады. Осы абзацтың ережелері мөлшері:

меншікті капиталының мөлшері қоса алғанда 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеге дейінгі банктер үшін – шешім қабылданған күнгі банктің меншікті капиталынан 1 (бір) пайыздан асатын;

меншікті капиталының мөлшері 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеден асатын банктер үшін – шешім қабылданған күнгі банктің меншікті капиталынан 2 (екі) пайыздан асатын мәмілеге немесе мәмілелер жиынтығына қолданылады;

6) банктің қызметіне тән тәуекелдерді өтеу үшін:

тәуекелдерді бағалау сапасына;

меншікті капиталдың жеткіліктілігін бағалауда стресс-тестілеу нәтижелерінің болуына;

меншікті капиталдың жеткіліктілігін айқындау процесінде тиісті тәуекел профильді қолдануға;

стрестік жағдайларда клиенттердің әлеуетті кетуін бағалау кезіндегі жорамалдардың барабарлығына және өтімді активтердің оларды өтеу мақсатында қажеті деңгейін бағалаудың барабарлығына қатысты меншікті капитал мен өтімділіктің жеткіліктілігін айқындаудың ішкі рәсімдерін;

7) банктің қызметіне тән ішкі саясаттарды, сол сияқты тәуекелдерді басқару жөніндегі рәсімдерді:

регламенттелген рәсімдерді сақтауға;

жасалатын мәмілелер бойынша ішкі саясатты сақтауға, оның ішінде ерекшеліктердің болуына, банк бекіткен рәсімдер мен саясаттарға сәйкес келмейтін мәмілелерді жасасу туралы директорлар кеңесін хабардар ете отырып, осындай ерекшеліктерді құжаттамалауға қатысты іске асыруды;

8) банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларды:

банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалармен мәмілелер үшін, оларға жеңілдік талаптарын беруге тыйым салуды қоса алғанда, тиісті шектеулердің болуына және сақталуына;

мәмілелерді жеңілдік талаптармен жасасуға және кредиттік тәуекелінің шоғырлануын ұлғайтуға жол бермеу мақсатында, қажетті ақпарат болған кезде банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларды анықтауға;

банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалармен мәмілелер туралы ақпаратты жария етуге қатысты айқындау бойынша рәсімдерді;

9) банк кепілге қабылдаған мүлікті:

кепілдің нарықтық құнын айқындау әдістемесінің дұрыстығына, даулы жағдайлар болған кезде тәуелсіз бағалауды қолдануды ескере отырып, банктік қарыз берген және резервтерді (провизияларды) қалыптастырған кезде есепке алынатын нарықтық құнның дұрыстығына;

кепіл мәнін өндіріп алу бойынша мерзімдерді сақтауға;

кепіл шартының қолданыс мерзімінің қарыз алушының (қоса қарыз алушының, кепіл берушінің, кепілгердің) қаржылық жай-күйін ескере отырып берілетін қаржыландырудың құрылымына сәйкестігіне;

кепіл мәнін өндіріп алу құқығын іске асыру мүмкіндігіне қатысты талдау бойынша рәсімдерді;

10) банктің кредиттік тәуекелін:

кредиттеудің ішкі саясаттарының және рәсімдерінің болуына және сақталуына;

халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес құнсыздану белгілері бар активтерді анықтау бойынша, оның ішінде банктің директорлар кеңесіне көрсетілген активтер бойынша ақпаратты беру, оларды басқару бойынша шаралар қабылдау бойынша рәсімдердің болуына және сақталуына;

қарыз алушылардың бизнес-жоспарларын бағалау үшін пайдаланылатын жорамалдардың барабарлығына;

жеке банктік қарыздарға мониторингтің кезеңділігіне;

қаржылық жай-күйінің нашарлау белгілері бар қарыз алушыларға мониторинг жүргізудің жиілігі мен толықтығының жеткіліктілігіне;

кредитті басқару рәсімдерінің болуына және оны банктің сақтауына;

шетел валютасында банктік қарыз алған қарыз алушының қарыз валютасы бағамының өзгеруіне барабар ден қою мүмкіндігінің болуына қатысты басқарудың тиімділігін;

11) банктің қарыз алушыларын:

банктің қарыз алушыларын рейтингтік бағалаудың (скорингтің) пайдаланылатын модельдерінің барабарлығына;

олардың өзекті болуын қолдау мақсатында, оның ішінде берілетін үлестер, баллдар бойынша банктің қарыз алушыларын рейтингтік бағалаудың (скорингтің) пайдаланылатын модельдеріне өзгерістер енгізудің уақтылығына;

банктің қарыз алушыларын рейтингтік бағалау (скорингтің) модельдерін кезеңдік валидациялауды жүзеге асыруға қатысты ішкі рейтингтік бағалау (скорингтің) сапасын;

12) қалыптастырылған провизиялар (резервтер) мөлшерінің Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16502 болып тіркелген «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес провизиялар (резервтер) құру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 22 желтоқсандағы № 269 қаулысында белгіленген талаптарға сәйкестігін;

13) қаржы құралдарының әділ құнын олардың құнын барабар көрсетуге қатысты айқындау әдістемесін;

14) банктің қорландыру стратегиясының:

түрлері, валюталар, мерзімдері бойынша қорландыру көздерін әртараптандырудың жеткіліктілігі мен қажеттілігіне;

қорландырудың құрылымында жоғары шоғырландырудың болуына;

қорландырудың балама көздерінің болуына;

мерзімдері мен валюта бойынша активтер мен пассивтер арасындағы бақыланбайтын айтарлықтай айырмалардың болуына қатысты тиімділігін;

15) банктің өтімділігін:

көзделмеген әкетулерді ескере отырып өтімді құралдарға деген күнделікті қажеттілікті қоса алғанда, төлемдер бойынша міндеттемелерді уақтылы орындау үшін өтімді активтер деңгейінің жеткіліктілігіне;

өтімді активтер құрамына ағымдағы нарықтық жағдайда қысқа мерзімде іске асыру үшін қолжетімді құралдарды қосудың негізділігіне;

қорландырудың әкелілуін жоспарлаудың дұрыстығына қатысты басқару рәсімдерін;

16) банктің тәуекелдердің ішкі және (немесе) сыртқы индикаторларының өзгеруіне уақтылы ден қоюға бағытталған:

ертерек ескерту жүйесі көрсеткіштерінің, оның ішінде тәуекелдер деңгейінің ұлғаюына әлеуетті ықпал ететін банкке қолжетімді ақпаратты есепке алудың дұрыстығына;

ертерек ескерту жүйесі шеңберінде анықталған тәуекел артқан кезде банктің іс-әрекетінің барабарлығына;

ертерек ескерту жүйесінің белгіленген деңгейлерінен асқан кезде бекітілген іс-шаралардың уақтылығына және тиімділігіне қатысты ертерек ескерту жүйесі жұмысының тиімділігін;

17) банкті:

жоспарда банктің қызметіне тән тәуекелдерді іске асыру кезінде меншікті капиталдың өтімділігі мен жеткіліктілігін қалпына келтіру бойынша тиімді және негізді шаралар тізбесінің болуына;

стрестік сценарийлерді, алдын ала болжанбаған жағдайларды іске асырудың расталған ықтималдығына;

банк қызметін қалпына келтіру үшін қажетті ресурстарды, олардың барабарлығын айқындауға қатысты алдын ала болжанбаған жағдайларда қаржыландыру және қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету жоспарын;

18) банктің операциялық тәуекелін:

- бизнесінің негізгі бағыттары, көрсетілетін қызметтер, процестер және ақпараттық жүйелер бойынша операциялық тәуекелді бағалау рәсімдерінің болуына және сақталуына;
- жана қаржылық қызметтерді және өнімдерді енгізу кезінде операциялық тәуекелді бағалау рәсімдерінің болуына және сақталуына;
- операциялық тәуекелді тиімді анықтау мақсатында қажетті құралдардың және оны басқару жөніндегі шаралардың болуына;
- операциялық тәуекелді іске асыру және оларды азайту жөніндегі шараларды іске асыру салдарынан болған ірі зиян фактілерін құжаттамалауға қатысты басқару рәсімдерінің тиімділігін;
- 19) қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл саласында банктің:
- қаржы ұйымының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыру тәуекеліне ұшырағыштығына;
- клиентті (оның өкілін) және меншік иесінің бенефициарын сәйкестендіру рәсімінің барабарлығына, клиент типі бойынша қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекелін бағалау барабарлығына;
- қаржы мониторингі жүргізілуі тиіс операцияларды анықтауға;
- қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша бөлімшелердің өзара іс-қимылының тиімділігіне;
- қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекелдерін барынша азайту үшін банктердің қабылдаған шараларының барабарлығы және жеткіліктілігіне;
- ұсынылатын қызметтердің, сондай-ақ оларды ұсыну тәсілдерінің қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекеліне ұшырағыштығына қатысты тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін;
- 20) банкте:
- қолданылатын сценарийлердің толықтығы, дұрыстығы және негізділігіне;
- сценарийлер шеңберіндегі сыртқы және ішкі көрсеткіштердің болжамды өзгеруінің өзектілігіне;
- стресс-тестілеу жүргізу модельдері мен өткізу рәсімдерінің барабарлығына;
- стресс-тестілеу нәтижелерін банктің тәуекелдерді басқару жүйесінде және басқарушылық шешімдер қабылдауда (қажет болғанда) қолдануына;
- тәуекел-факторлардың өзгеруінің банктің активтері мен пассивтерінің құрылымымен өзара байланысы (ара қатыстылығы) болуына қатысты стресс-тестілеуді;
- 21) банктің қызметіне тән тәуекелдер бойынша басқарушылық ақпарат жүйесінің банктің алқалы органы ұсынатын ақпаратының шынайылығы, толықтығы, уақтылығы, сондай-ақ көрсетілген ақпаратта басқарушылық шешімдер қабылдау үшін тәуекелдердің толық көрсетілуіне қатысты сапасын;
- 22) үш қорғау желісінің:
- екінші және үшінші қорғау желілері бөлімшелерінің тәуелсіздігі және қызметкерлердің біліктілік талаптарына сәйкестігіне;
- үш қорғау желісі қатысушыларының арасында мүдделер қақтығысын реттеу бойынша шаралардың болуы және сақталуына және (немесе) оның қатысушыларының функционалдық міндеттерді қоса атқаруына қатысты жұмыс істеу тиімділігін;
- 23) ішкі бақылау рәсімдерінің:
- банктің ішкі құжаттарының Қазақстан Республикасының банктік заңнама талаптарына сәйкес келуіне және (немесе) банктің ішкі құжаттарын Қазақстан Республикасының банктік заңнамасының талаптарына уақытында сәйкестендірмеуге;
- банктің белгіленген ішкі рәсімдерін сақтамай жасалған мәмілелердің ауқымды көлемінің болуына қатысты сапасын бағалау;

24) банктің ішкі аудит бөлімшесінің:

ішкі аудит бөлімшесінің қызметті жоспарлау кезінде тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдануына;

аудиторлық тексерулер нәтижелері бойынша тәуекелдері басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыруға бағытталған ұсынымдарды ұсынуына;

ішкі аудит бөлімшесі берген ұсынымдардың орындалуы мониторингі рәсімінің болуына қатысты тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігіне тәуелсіз бағалау жүргізу кезіндегі қызметінің тиімділігін бағалау үшін қолданылады.

Осы тармақтың 1), 2), 3), 6), 16), 17) және 21) тармақшаларында көзделген ережелер банк конгломератына қолданылады.

22. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымында және сақтандыру тобында, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысында (трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің сапасын бағалау бойынша уәжді пайымдау сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымында және сақтандыру тобында, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысында (трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің сапасы туралы алқалы органның негізделген кәсіби пікірі болып табылады және Қағидалардың 21-тармағының 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 13), 15), 16), 17), 18), 19), 20), 21), 22), 23) және 24) тармақшаларында (сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысы үшін) және 1), 2), 3), 6), 16), 17) және 21) тармақшаларында (сақтандыру тобы үшін) көзделген жағдайларда қолданылады.

23. Банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысының (трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) провизияларының (резервтерінің) барабарлығын бағалау бойынша уәжді пайымдау банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысының (трансфер-агенттік қызметті жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) қалыптастырған провизияларының (резервтерінің) халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына, провизияларды (резервтерді) қалыптастыру бойынша әдістемеге, оның ішінде оларды қалыптастыру бойынша әдістемелердің банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, бағалы қағаздардың кәсіби қатысушысының тәуекелдеріне сәйкестігі және оларды қалыптастыру үшін пайдаланылатын ақпараттың шынайылығы туралы алқалы органның негізделген кәсіби пікірі болып табылады.

24. Сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар актуарий қалыптастырған сақтандыру резервтерінің (бұдан әрі – сақтандыру резервтері) барабарлығын бағалау бойынша уәжді пайымдау сақтандыру резервтерінің халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына, оның құрылымындағы сақтандыру резервтерін есептеу әдістемелеріне, оның ішінде оларды қалыптастыру бойынша әдістемелердің сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдеріне сәйкестігі және оларды қалыптастыру үшін пайдаланылатын ақпараттың шынайылығы туралы алқалы органның негізделген кәсіби пікірі болып табылады.

Сақтандыру резервтерінің барабарлығын бағалау бойынша уәжді пайымдау мынадай (бірақ онымен шектелмей):

оның нәтижесінде Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №14794 тіркелген, «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемесін, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының және сақтандыру топтарының пруденциялық нормативтердің орындалуы туралы есептілігінің тізбесін, нысандарын, табыс ету мерзімдерін, Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының және сақтандыру топтарының пруденциялық нормативтердің орындалуы туралы есептілігін табыс ету қағидаларын, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының немесе сақтандыру холдингтерінің еншілес ұйымдары сатып алатын заңды тұлғалардың акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарды, сақтандыру холдингтері сатып алатын халықаралық қаржы ұйымдары

облигацияларының тізбесін, сақтандыру холдингтері сатып алатын облигациялар үшін талап етілетін ең төмен рейтингті және рейтингтік агенттіктердің тізбесін, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары сатып алатын қаржы құралдарының (акциялар мен жарғылық капиталына қатысу үлестерін қоспағанда) тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен (бұдан әрі - № 304 қаулы) бекітілген пруденциялық нормативтер және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттер көрсеткіштерінің жақсаруы болатын сақтандыру резервтерін есептеу кезінде қолданылатын сақтандыру резервтерін не өлшемшарттарын есептеу әдістемесінің негізсіз өзгерген;

жасалатын қайта сақтандыру шартының талаптарында қайта сақтанушы үшін экономикалық пайда (мақсатқа лайықтылық) болмаған кезде қайта сақтандыру шарты бойынша сақтандыру резервтерінде қайта сақтанушының үлесі қалыптастырылған;

сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының төлем қабілеттілігінің төмендеуіне (немесе төмендеу ықтималдығы бар) және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының №304 қаулымен бекітілген пруденциялық нормативтер және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді бұзуына әкелген сақтандыру резервтерін есептеу кезінде толық емес және (немесе) жалған ақпарат қолданылған жағдайларда қолданылады.

25. Алқалы орган уәжді пайымдау қабылдаған жағдайда қадағалау бөлімшесі қадағалап ден қою шараларының жобасын немесе Қағидалардың 2-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайларда шешім дайындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАУЛЫСЫ

Алматы қ.

2018 жылғы 29 қазан

№272

Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидаларын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы, «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы, «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі, «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) бекітілсін.

2. Осы қаулыға қосымшаға сәйкес тізбе бойынша Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілерінің құрылымдық элементтерінің күші жойылды деп танылсын.

3. Банктерді қадағалау департаменті (Қизатов О.Т.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 4-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары О.А. Смоляковқа жүктелсін.

6. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

7. Қағидалардың 1 және 2-тармақтарының қолданылуын тоқтата тұру кезеңінде мынадай редакцияда қолданылатыны белгілене отырып, осы тармақтардың қолданылуы 2019 жылғы 1 шілдеге дейін тоқтатыла тұрсын:

«1. Осы Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы (бұдан әрі – Ұлттық Банк туралы заң), «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы (бұдан әрі – Банктер туралы заң), «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» 1995 жылғы 23 желтоқсандағы (бұдан әрі – Ипотека туралы заң), «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы (бұдан әрі – Сақтандыру қызметі туралы заң), «Қазақстанның Даму Банкі туралы» 2001 жылғы 25 сәуірдегі (бұдан әрі – Даму Банкі туралы заң), «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» 2003 жылғы 3 маусымдағы (бұдан әрі – Кепілдік беру қоры туралы заң), «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі (бұдан әрі – Бағалы қағаздар нарығы туралы заң), «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі, «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» 2004 жылғы 6 шілдедегі (бұдан әрі – Кредиттік бюролар туралы заң), «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» 2005 жылғы 13 маусымдағы (бұдан әрі - Валюталық реттеу туралы заң), «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі (бұдан әрі – Төлемдер туралы заң) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес әзірленді және қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органның (бұдан әрі – уәкілетті орган) банкке, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға, банк холдингіне, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, сақтандыру холдингіне, сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға кепілдік беретін ұйымға, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысына, олардың басшы қызметкерлеріне, Қазақстанның Даму Банкіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушыларына, сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар актуарийге, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушысы, банк холдингі, сақтандыру холдингі белгілері бар тұлғаларға қадағалап ден қою шараларын қолдану тәртібін белгілейді.

2. Қадағалап ден қою шаралары Банктер туралы заңның 45-1-бабының 2-тармағында, Ипотека туралы заңның 5-4-бабында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1-бабының 2-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-3-бабының 2-тармағында, Даму Банкі туралы заңның 28-бабында, Кепілдік беру қоры туралы заңның 3-1-бабының 2-тармағында, Кредиттік бюролар туралы заңның 11-бабының 3-тармағында, Валюталық реттеу туралы заңның 30-бабында, Төлемдер туралы заңның 24-бабының 1-тармағында көзделген негіздемелер бойынша, сондай-ақ уәкілетті органның алқалы органы Ұлттық Банк туралы заңның 62-6-бабына сәйкес уәжді пайымдау қабылдаған жағдайда қолданылады.».

Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Қадағалап ден қою шараларын қолдану қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы (бұдан әрі – Банктер туралы заң), «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы» 1995 жылғы 23 желтоқсандағы (бұдан әрі – Ипотека туралы заң), «Сақтандыру қызметі туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы (бұдан әрі – Сақтандыру қызметі туралы заң), «Қазақстанның Даму Банкі туралы» 2001 жылғы 25 сәуірдегі (бұдан әрі – Даму Банкі туралы заң), «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры туралы» 2003 жылғы 3 маусымдағы (бұдан әрі – Кепілдік беру қоры туралы заң), «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі (бұдан әрі – Бағалы қағаздар нарығы туралы заң), «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі, «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы» 2004 жылғы 6 шілдедегі (бұдан әрі – Кредиттік бюролар туралы заң), «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» 2016 жылғы 26 шілдедегі (бұдан әрі – Төлемдер туралы заң), «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» 2018 жылғы 2 шілдедегі (бұдан әрі – Валюталық реттеу туралы заң) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес әзірленді және қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органның (бұдан әрі – уәкілетті орган) банкке, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға, банк холдингіне, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, сақтандыру холдингіне, сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға кепілдік беретін ұйымға, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысына, олардың басшы қызметкерлеріне, Қазақстанның Даму Банкіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушыларына, сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар актуарийге, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушысы, банк холдингі, сақтандыру холдингі белгілері бар тұлғаларға қадағалап ден қою шараларын қолдану тәртібін белгілейді.

2. Қадағалап ден қою шаралары Банктер туралы заңның 45-1-бабының 2-тармағында, Ипотека туралы заңның 5-4-бабында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1-бабының 2-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-3-бабының 2-тармағында, Даму Банкі туралы заңның 28-бабында, Кепілдік беру қоры туралы заңның 3-1-бабының 2-тармағында, Кредиттік бюролар туралы заңның 11-бабының 3-тармағында, Төлемдер туралы заңның 24-бабының 1-тармағында, Валюталық реттеу туралы заңның 22-бабының 2-тармағында көзделген негіздемелер бойынша, сондай-ақ уәкілетті органның алқалы органы Ұлттық Банк туралы заңның 62-6-бабына сәйкес уәжді пайымдау қабылдаған жағдайда қолданылады.

3. Уәкілетті орган мынадай қадағалап ден қою шараларын қолданады:

1) қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шаралары – банкке, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға, банк холдингіне, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, сақтандыру холдингіне, сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға

кепілдік беретін ұйымға, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысына, олардың басшы қызметкерлеріне, Қазақстанның Даму Банкіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушыларына, сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар актуарийге;

2) қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар – банкке, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға, банк холдингіне, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, сақтандыру холдингіне, сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға кепілдік беретін ұйымға, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысына, олардың басшы қызметкерлеріне, Қазақстанның Даму Банкіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушыларына, сақтандыру нарығында актуарлық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар актуарийге;

3) қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шаралары – банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушыларына, банк холдингіне, сақтандыру холдингіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, инвестициялық портфельді басқарушының ірі қатысушысы, банк холдингі, сақтандыру холдингі белгілері бар тұлғаларға.

4. Қадағалап ден қою шараларын қолданудың орындылығын айқындау және қадағалап ден қою шарасын таңдау кезінде Банктер туралы заңның 45-1-бабының 3-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-1-бабының 3-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-3-бабының 3-тармағында көзделген факторлар ескеріледі.

5. Уәкілетті орган қолданылған қадағалап ден қою шараларын есепке алуды жүргізеді және қолданылған қадағалап ден қою шаралары (қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шараларын қоспағанда) туралы ақпаратты өзінің интернет-ресурсында орналастырады.

6. Күшіне енгізу тәртібі Ұлттық Банк туралы заңның 62-6-бабы 4-тармағының бесінші бөлігінде көзделген уәжді пайымдау негізінде қолданылған қадағалап ден қою шарасын қоспағанда, қадағалап ден қою шарасы осы қадағалап ден қою шарасы қолданылған тұлғаға жіберілген күнінен бастап күшіне енеді.

2-тарау. Қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шаралары

7. Уәкілетті орган Қағидалардың 3-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген тұлғаларға Банктер туралы заңның 45-2-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-2-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-4-бабының 1-тармағында көрсетілген жағдайларда қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шараларын қолданады.

8. Қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шарасы уәкілетті органның хатымен ресімделеді және онда осы шараны қолдану негіздері мен анықталған кемшіліктер, тәуекелдер немесе бұзушылықтар туралы хабарлама және (немесе) анықталған кемшіліктерді, тәуекелдерді немесе бұзушылықтарды жою жөніндегі ұсынымдар және (немесе) уәкілетті орган кемшіліктерді, тәуекелдерді немесе бұзушылықтарды қайта анықтаған, сондай-ақ қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шаралары орындалмаған жағдайда, қадағалап ден қоюдың өзге шараларын қолдану ықтималдығы туралы ескерту қамтылады.

9. Уәкілетті орган Қағидалардың 3-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген тұлғаға және уәкілетті орган айқындайтын қажеттілік болғанда Қағидалардың 3-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген тұлғаның жекелеген органдарына қадағалап ден қоюдың ұсынымдық шарасын жібереді.

3-тарау. Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар

10. Уәкілетті орган кемшіліктерді, тәуекелдерді немесе бұзушылықтарды жою мақсатында Қағидалардың 3-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген тұлғаларға қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шараларды қолданады.

11. Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар жазбаша нұсқама немесе жазбаша келісім нысанында қолданылады.

12. Уәкілетті орган жазбаша нұсқамада Банктер туралы заңның 46-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-5-бабының 1-тармағында белгіленген орындалуы міндетті шараларды қабылдауға және (немесе) оларды орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын (бұдан әрі – іс-шаралар жоспары) жазбаша нұсқамада белгіленген мерзімде ұсыну қажеттігіне нұсқау береді.

13. Іс-шаралар жоспарында кемшіліктердің, тәуекелдердің немесе бұзушылықтардың, олардың туындауына алып келген себептердің сипаттамасы, жоспарланған іс-шаралардың тізбесі, оларды жүзеге асыру мерзімдері, сондай-ақ іс-шаралар жоспарының әрбір тармағының орындалуы үшін жауапты басшы қызметкерлер қамтылады.

14. Уәкілетті орган қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның ұсынған іс-шаралар жоспарын уәкілетті органға келіп түскен күнінен кейін 10 (он) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде қарайды. Ұсынылған іс-шаралар жоспары бойынша уәкілетті органның ескертулері болған және (немесе) жоспарланған іс-шаралардың көлемі 20 (жиырма) іс-шарадан асқан жағдайда іс-шаралар жоспарын қарау мерзімі тек қана бір рет көп дегенде 10 (он) жұмыс күніне ұзартылады.

Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның ұсынған іс-шаралар жоспарына уәкілетті органның ескертулері болған жағдайда, уәкілетті орган ол бойынша жазбаша ескертулер жібереді және (немесе) іс-шаралар жоспарын пысықтау мақсатында бірлескен талқылаулар жүргізеді. Бұл ретте қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға уәкілетті органның ескертулерін ескере отырып, уәкілетті органның хатында көрсетілген мерзімде пысықталған шаралар жоспарын ұсынады немесе мұндай ескертулермен келіспеген жағдайда өзінің негіздемелерін ұсынады.

Уәкілетті орган қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның ұсынған іс-шаралар жоспарын жазбаша нысанда мақұлдайды немесе мақұлдамайды.

Уәкілетті орган ұсынылған іс-шаралар жоспарын мақұлдаған жағдайда, қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға оны іске асыруға кіріседі.

Уәкілетті орган іс-шаралар жоспарын мақұлдамаған жағдайда қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаға Банктер туралы заңның 46-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-5-бабының 1-тармағында белгіленген шараларды көрсете отырып, қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шараларды қолданады.

15. Уәкілетті орган Қағидалардың 3-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген тұлғамен Банктер туралы заңның 46-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-5-бабының 1-тармағында белгіленген шараларды орындау туралы жазбаша келісім жасайды.

16. Жазбаша келісімде Банктер туралы заңның 46-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-3-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 3-5-бабының 1-тармағында көрсетілген шаралардың орындалуы туралы келісім, анықталған кемшіліктерді, тәуекелдерді немесе бұзушылықтарды жою мерзімдері және (немесе)

қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның өзіне қабылдайтын шектеулердің тізбесі көзделеді.

Жазбаша келісімге қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға міндетті түрде қол қоюға тиіс. Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға жазбаша келісімге қол қойған соң оның талаптарын толық көлемде және онда белгіленген мерзімде орындау жөнінде өзіне міндеттемелер қабылдайды.

17. Жазбаша келісім заңды күші бірдей 4 (төрт) дана етіп (қазақ және орыс тілдерінде 2 (екі) данадан) жасалады және қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаға ілеспе хатпен жіберіледі.

Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға қол қойылған 2 (екі) дана (1 (бір) данадан қазақ және орыс тілдерінде) жазбаша келісімді алған күнінен кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде уәкілетті органға қайтарады.

18. Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға уәкілетті органды:

жазбаша нұсқамада, жазбаша келісімде көзделген мерзімдерде осы құжаттарда көрсетілген шаралардың орындалғаны туралы;

іс-шаралар жоспарында көзделген жүзеге асыру күнінен кейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей іс-шаралар жоспарында көзделген іс-шаралардың орындалғаны туралы хабардар етеді.

19. Қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның жазбаша нұсқамада және (немесе) іс-шаралар жоспарында, жазбаша келісімде көзделген шаралар мен іс-шараларды орындауы:

1) жазбаша нұсқама үшін – уәжді пайымдау негізінде жазбаша нұсқама нысанында қолданылған қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шараларды қоспағанда, қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның жазбаша нұсқаманы алған күнінен бастап.

Жеке немесе заңды тұлғаны банкпен, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымымен, банк холдингімен, сақтандыру холдингімен, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйыммен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға деп тану туралы талап қамтылатын, оны қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға алған күннен бастап орындалатын жазбаша нұсқаманы қоспағанда, уәжді пайымдау негізінде жазбаша нұсқама нысанында қолданылған қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шараларды орындау Ұлттық Банк туралы заңның 62-б-бабы 4-тармағының бесінші бөлігіне сәйкес күшіне енген күнінен бастап басталады;

2) іс-шаралар жоспары үшін – қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның уәкілетті орган мақұлдаған іс-шаралар жоспарын алған күнінен бастап;

3) жазбаша келісім үшін – қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаның жазбаша келісімге қол қойған күнінен бастап басталады.

Егер жазбаша нұсқамада және (немесе) іс-шаралар жоспарында, жазбаша келісімде белгіленген шараларды және (немесе) жоспарланған іс-шараларды орындау мерзімдері 1 (бір) айдан асатын болса, қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлға ай сайын растайтын құжаттардың көшірмелерін қоса бере отырып, уәкілетті органды жазбаша нұсқамада және (немесе) іс-шаралар жоспарында, жазбаша келісімде көзделген шаралардың және (немесе) іс-шаралардың кезең-кезеңімен орындалғаны туралы жазбаша хабардар етеді.

20. Жазбаша нұсқамада және (немесе) іс-шаралар жоспарында, жазбаша келісімде көзделген шараларды және (немесе) іс-шараларды қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаға байланысты емес себептер бойынша осы құжаттарда белгіленген мерзімдерде орындау мүмкіндігі болмаған жағдайда, осы тұлға осы құжаттарда белгіленген шараларды және (немесе) іс-шараларды орындау мерзімінен кешіктірмей уәкілетті органға жазбаша нұсқамада және (немесе) іс-шаралар жоспарында, жазбаша келісімде көзделген шараларды және (немесе) іс-шараларды орындау мерзімін ұзарту қажеттілігінің негіздемесі қамтылған мерзімін ұзарту туралы өтінішхатты (бұдан әрі – өтінішхат) ұсынады.

Уәкілетті орган өтінішхатты қарау нәтижелерін қаржылық жағдайды жақсарту және (немесе) тәуекелдерді барынша азайту жөніндегі шаралар қолданылған тұлғаға уәкілетті органға келіп түскен күнінен кейін 10 (он) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жібереді.

4-тарау. Қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шаралары

21. Уәкілетті орган Қағидалардың 3-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген тұлғаларға Банктер туралы заңның 47-1-бабының 1-тармағында, Сақтандыру қызметі туралы заңның 53-4-бабының 1-тармағында, Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 72-3-бабының 1-тармағында көзделген жағдайларда қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шараларын қолданады.

22. Қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлға қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасында белгіленген мерзімде жоспарланған іс-шаралардың тізбесін, оларды жүзеге асыру мерзімдерін, сондай-ақ уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарының әрбір тармағының орындалуы үшін жауапты басшы қызметкерлерді көрсете отырып, уәкілетті органға уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын ұсынады.

23. Уәкілетті орган уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын уәкілетті органға келіп түскен күнінен кейін 10 (он) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде қарайды.

Уәкілетті органның қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлғаның ұсынған уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарына ескертулері болған жағдайда, уәкілетті орган ол бойынша жазбаша ескертулер жібереді және (немесе) іс-шаралар жоспарын пысықтау мақсатында бірлескен талқылаулар жүргізеді. Бұл ретте қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлға уәкілетті органның ескертулерін ескере отырып пысықталған уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын уәкілетті органның хатында көрсетілген мерзімдерде ұсынады немесе мұндай ескертулермен келіспеген жағдайда өзінің негіздемелерін ұсынады.

Уәкілетті орган қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлғаның ұсынған уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын жазбаша нысанда мақұлдайды немесе қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлғаға жоспарланған іс-шараларды және (немесе) оларды орындау мерзімдерін түзету қажеттілігі туралы нұсқау қамтылатын өзінің қорытындысын жібереді.

24. Қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлғаның уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарында көзделген іс-шараларды орындауы мақұлданған уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын немесе қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлғаға жоспарланған іс-шараларды және (немесе) оларды орындау мерзімдерін түзету қажеттілігі туралы нұсқау қамтылған уәкілетті органның қорытындысын алған күннен бастап басталады.

25. Қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлға уәкілетті органды уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарында көзделген іс-шаралардың орындалғаны туралы уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарында көзделген оларды жүзеге асыру күнінен кейін 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей хабардар етеді.

Егер уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарында белгіленген жоспарланған іс-шараларды жүзеге асыру мерзімдері 1 (бір) айдан асатын болса, қадағалап ден қоюдың мәжбүрлеу шарасы қолданылған тұлға ай сайын растайтын құжаттардың көшірмелерін қоса бере отырып, уәкілетті органды уәкілетті органның талаптарын орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарында көзделген іс-шаралардың кезең-кезеңімен жүзеге асырылғаны туралы хабардар етеді.

Күші жойылды деп танылатын Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілерінің құрылымдық элементтерінің тізбесі

1. «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы ірі қатысушысының немесе сақтандыру холдингінің белгілеріне ие тұлғаларға, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушыларына, сақтандыру холдингіне, сондай-ақ сақтандыру тобының құрамына кіретін заңды тұлғаларға мәжбүрлеу шараларын қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 ақпандағы №90 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №7527 болып тіркелген, 2012 жылғы 24 мамырда «Егемен Қазақстан» газетінде №261-266 (27340) жарияланған).

2. «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымына, сақтандыру брокеріне, актуарийге, сақтандыру холдингіне, сақтандыру тобының құрамына кіретін ұйымдарға, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының ірі қатысушыларына, сондай-ақ дерекқорды қалыптастыру және жүргізу жөніндегі ұйымға қатысты шектеулі ықпал ету шараларының қолданылу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 28 қаңтардағы №51 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №13313 болып тіркелген, 2016 жылғы 28 наурызда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

3. «Банкке, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға, сондай-ақ банк холдингіне, банк конгломератының құрамына кіретін ұйымдарға, банктің ірі қатысушыларына қатысты шектеулі ықпал ету шараларын қолдану қағидаларын және Ірі қатысушы немесе банк холдингі белгілері бар тұлғаларға, сондай-ақ банктің ірі қатысушыларына, банк холдингтеріне немесе банк конгломераттарының құрамына кіретін заңды тұлғаларға мәжбүрлеу шараларын қолдану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 29 ақпандағы №68 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №13601 болып тіркелген, 2016 жылғы 29 сәуірде «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

4. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне сақтандыру қызметін реттеу мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 30 мамырдағы №127 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының өзгерістер енгізілетін сақтандыру қызметін реттеу мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілерінің тізбесінің 17-тармағы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №14277 болып тіркелген, 2016 жылғы 24 қазанда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған).

Қазақстан Республикасының
Әділет министрлігінде
2018 жылы 26 қарашада
№ 17781 болып тіркелді

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАУЛЫСЫ

Алматы қ.

2018 жылғы 29 қазан

№ 273

Банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларға жеңілдікті жағдайлар беруге тыйым салуды белгілеудің кейбір мәселелері туралы

«Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Заңның 40-бабының 1-тармағы екінші бөлігінің мақсаттары үшін банктің өзімен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаға қамтамасыз етусіз беретін қарыздардың (бланктік қарыздардың) мөлшері банк қарыз беру туралы шешім қабылдаған күні 20 (жиырма) миллион теңгеден аспайды.

2. Заңның 40-бабының 1-тармағы үшінші бөлігінің мақсаттары үшін банктің директорлар кеңесінің мүшелеріне және осы банктің ірі қатысушыларына беретін банктік қарыздардың және Заңның 52-5-бабы 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көзделген қаржыландырудың мөлшері банк қарыз немесе қаржыландыру беру туралы шешім қабылдаған күнгі банктің меншікті капиталының 0,02 (нөл бүтін жүзден екі) пайызынан аспайды.

3. Заңның 40-бабының 2-тармағы 5) тармақшасының мақсаттары үшін құны банк мәміле немесе мәмілелер жиынтығын жасау туралы шешім қабылдаған күні құны банктің меншікті капиталының 10 (он) пайызынан асатын заңды тұлғалардың акцияларын немесе жарғылық капиталына қатысу үлестерін сатып алу жөніндегі мәмілелерді немесе мәмілелер жиынтығын қоспағанда, банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғамен банк жасасқан мәміле немесе мәмілелер жиынтығының (ағымдағы қаржы жылында) құны банктің меншікті капиталының 0,1 (нөл бүтін оннан бір) пайызынан асады.

4. Заңның 40-бабының 2-тармағы екінші бөлігінің мақсаттары үшін мәмілелерді жеңілдікті жағдайлары бар мәмілелерге жатқызудың мынадай қосымша өлшемшарттары белгіленсін:

1) банктің қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғамен банктік қарыз операцияларын қарыз алушы (қоса қарыз алушы, кепілдік беруші, кепілгер және кепіл беруші) туралы мәліметтерді банктің ішкі құжатына сәйкес белгілемей жасауы;

2) банктің банктік қарыз операцияларын қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғамен қарыз алудың банктік қарыз шартында қарыз алушының қажеттілігіне (тұтынушылық кредиттеуді және айналым қаражатын, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің қатысуымен синдикатталған қарыздарды толықтыруға кредиттеуді қоспағанда) сәйкес келетін мақсатын айқындамай жасауы;

3) банктің банктік қарыз операцияларын қарыз алушы жеке немесе заңды тұлғамен банктік қарыз шартында қарыз алушының ақшаны мақсатсыз пайдаланғаны (тұтынушылық кредиттеуді және айналым қаражатын, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің қатысуымен синдикатталған қарыздарды толықтыруға кредиттеуді қоспағанда) үшін жауапкершілігін айқындамай жасауы.

5. Заңның 40-бабының 3-тармағы бірінші бөлігі 1) тармақшасының мақсаттары үшін банктік қарыздардың және банктік кепілдіктердің мынадай мөлшерлері белгіленсін, оларды беру туралы шешім қабылдау осы банктің директорлар кеңесі комитеттері және тиісті органы басшыларының және тұрақты мүшелерінің өкілеттіктеріне кіреді, асып кеткен жағдайда көрсетілген тұлғалар банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалар деп танылады:

меншікті капиталының мөлшері қоса алғанда 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеге дейінгі банктер үшін – банктің меншікті капиталының (банк шешім қабылдаған күнгі) 0,7 (нөл бүтін оннан жеті) пайызы;

меншікті капиталының мөлшері 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеден асатын банктер үшін – банктің меншікті капиталының (банк шешім қабылдаған күнгі) 0,5 (нөл бүтін оннан бес) пайызы.

6. Заңның 40-бабы 3-тармағының бірінші бөлігі 5) тармақшасының мақсаттары үшін жеке немесе заңды тұлғаның банкпен ерекше қатынастар арқылы байланыстылығының келесі белгілері белгіленсін:

1) бір қарыз алушыға белгіленген ең жоғары тәуекел талаптарына сәйкес осы топқа біріктірілген банк қарыз алушыларының тобына жататын қарыз алушы (жеке немесе заңды тұлға), осындай топтың қарыз алушыларының бірі банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға болып табылады;

2) кредит төлеу қабілетін және (немесе) мәміленің қамтамасыз етілуін бағалауға қойылатын талаптарды сақтау бөлігінде банктің ішкі рәсімдері бұзыла отырып осындай мәміле жүзеге асырылған қарыз алушы (жеке немесе заңды тұлға);

3) банкпен Standard & Poor's агенттігінің немесе Moody's Investors Service және Fitch рейтингтік агенттіктерінің «BBB» және одан жоғары деңгейдегі борыштық рейтингі бар банктердің кепілдіктерін (кепілдемелерін), резервтік аккредитивтерін қоспағанда, банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлға қамтамасыз ету берген мәмілені жасасқан жеке немесе заңды тұлға.

Осы тармақтың бірінші бөлігі 1) және 2) тармақшаларының талаптары банктің көрсетілген тұлғалармен мәмілелерінің мөлшері:

меншікті капиталының мөлшері қоса алғанда 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеге дейінгі банктер үшін банктің меншікті капиталының (банк шешім қабылдаған күнгі) 2 (екі) және одан көп пайызын;

меншікті капиталының мөлшері 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеден асатын банктер үшін банктің меншікті капиталының (банк шешім қабылдаған күнгі) 1 (бір) және одан көп пайызын құрайтын жағдайларға қолданылады.

7. Заңның 40-бабының 3-тармағы үшінші бөлігінің мақсаттары үшін мыналар банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты емес өзге тұлғалар деп айқындалсын:

- 1) Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы;
- 2) банктер қауымдастықтары (одақтары);
- 3) банктер қатысатын қауымдастық (одақтар) нысанындағы заңды тұлғалар бірлестіктері;
- 4) «Қазақстанның орнықтылық қоры» акционерлік қоғамы;
- 5) «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» акционерлік қоғамы;
- 6) «Бәйтерек девелопмент» акционерлік қоғамы;
- 7) «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы;
- 8) кредиттік бюролар;
- 9) халықаралық қаржы ұйымдары;
- 10) мемлекеттік мекемелер;
- 11) Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес үлестес тұлғалар деп танылмайтын тұлғалар;
- 12) банктің тәуелсіз директорының жұбайы (зайыбы) және жақын туыстары;
- 13) банктің тәуелсіз директоры лауазымды тұлға болып табылатын заңды тұлға;
- 14) банктің тәуелсіз директоры орналастырылған акциялардың (артықшылықты және

сатып алынған акцияларды шегергенде) немесе жарғылық капиталға қатысу үлестерінің он және одан көп пайызын иеленетін заңды тұлға;

15) осы тармақтың 12) тармақшасында көрсетілген тұлғалар орналастырылған акциялардың (артықшылықты және сатып алынған акцияларды шегергенде) немесе жарғылық капиталға қатысу үлестерінің он және одан көп пайызын иеленетін не лауазымды тұлғалары болып табылатын заңды тұлға.

8. Заңның 40-бабы 4-тармағының мақсаттары үшін құны банк мәміле жасау туралы шешім қабылдаған күнгі банктің меншікті капиталының 10 (он) пайызынан асатын, заңды тұлғалардың акцияларын немесе жарғылық капиталына қатысу үлестерін сатып алу жөніндегі мәмілені қоспағанда, мәміле құны банк мәміле жасау туралы шешім қабылдаған күнгі банктің меншікті капиталының 0,02 (нөл бүтін жүзден екі) пайызынан асады.

9. Осы қаулының талаптары банк холдингтеріне (банк холдингі немесе Заңның 40-бабы 9-тармағының талаптарына сәйкес келетін банк холдингі белгілеріне ие тұлға болып табылатын Қазақстан Республикасының бейрезиденттерін қоспағанда) және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға қолданылады.

10. Банктерді қадағалау департаменті (Қизатов О.Т.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 11-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

11. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

12. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары О.А. Смоляковқа жүктелсін.

13. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАУЛЫСЫ

Алматы қ.

2018 жылғы 29 қазан

№ 275

Жасалуы банкті төлемге қабілетсіз банктердің санатына жатқызу туралы шешім қабылдау үшін негіз болып табылатын нарықтық емес талаптармен мәмілелердің тізбесін бекіту туралы

«Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Нәтижесінде банк залал шегетін және банктің қаржылық жағдайының одан әрі нашарлауына алып келетін, жасалуы бұдан бұрын оның депозиторлары мен кредиторларының мүдделеріне қатер төндіретін және (немесе) қаржы жүйесінің тұрақтылығына қатер төндіретін қаржылық жағдайы орнықсыз банктер санатына жатқызылған банкті төлемге қабілетсіз банктер санатына жатқызу туралы шешім қабылдау үшін негіз болып табылатын мынадай нарықтық емес талаптармен мәмілелердің тізбесі бекітілсін:

1) мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде жүзеге асырылған мәмілелерді қоспағанда, мынадай талаптардың біріне сай келетін мәмілелер:

берілген банктік қарыз сомасы қарыз алушының (егер тең қарыз алушылар болса, оларды ескере отырып) қаржылық жағдайына және (немесе) оның кірістеріне, сондай-ақ кепілмен қамтамасыз ету құнына сай емес;

борышкердің сыйақыны төлеу төлемінің және (немесе) оның банктік операциялар бойынша негізгі борышты өтеуінің мерзімін кейінге қалдыру бір жылдан асады;

борышкерден алынатын пайыздық мөлшерлемелердің мөлшері ұқсас банктік операциялар бойынша нарықтық пайыздық мөлшерлемелерден әлдеқайда төмен;

2) борышкердің қаржылық жағдайына және (немесе) кірістеріне сай емес сомадағы борышкерлердің міндеттемелері бойынша немесе борышкерге кері талап қою (регресс) құқығынсыз банктік кепілдіктерді немесе кепілдемелерді беру;

3) банктің ірі акционерлерінің және (немесе) басшы қызметкерлерінің талаптарын мерзімінен бұрын қанағаттандыруға алып келетін мәмілелер;

4) талаптарында мәміленің тарапы болып табылатын жеке немесе заңды тұлғаның банк алдында өзіне алған қаржылық міндеттемелерінен толығымен немесе ішінара бас тарту құқығы көзделген мәмілелер.

Осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларының талаптары банк мәмілесінің мөлшері:

меншікті капиталының мөлшері қоса алғанда 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеге дейін болатын банктер үшін – банктің меншікті капиталының (банктің мәміле жасау туралы шешім қабылдаған күніндегі) 2 (екі) және одан көп пайызы;

меншікті капиталының мөлшері 100 000 000 000 (бір жүз миллиард) теңгеден асатын банктер үшін – банктің меншікті капиталының (банктің мәміле жасау туралы шешім қабылдаған күніндегі) 1 (бір) және одан көп пайызы болатын жағдайларға қолданылады.

2. Банктерді қадағалау департаменті (Қизатов О.Т.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің Эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 3-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары О.А. Смоляковқа жүктелсін.

5. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ҚАУЛЫСЫ

Алматы қ.

2018 жылғы 29 қарашадағы

№ 307

Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы

«Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) бекітілсін.

2. Осы қаулыға қосымшаға сәйкес тізбе бойынша Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілері құрылымдық элементтерінің күші жойылды деп танылсын.

3. Банктік емес қаржы ұйымдарын реттеу департаменті (Көшербаева А.М.) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Заң департаментімен (Сәрсенова Н.В.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулы мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде оны қазақ және орыс тілдерінде «Республикалық құқықтық ақпарат орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін жіберуді;

3) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

4) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Заң департаментіне осы қаулының осы тармағының 2), 3) тармақшаларында және 4-тармағында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын қорғау және сыртқы коммуникациялар басқармасы (Терентьев А.Л.) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспасөз басылымдарында ресми жариялауға жіберуді қамтамасыз етсін.

5. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ж.Б. Құрмановқа жүктелсін.

6. Осы қаулы 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін Қағидалардың 2-тармағының 8) тармақшасын, 8-тармағының 3) тармақшасын, 12-тармағын және 43-тармағының екінші, үшінші, төртінші және бесінші бөліктерін қоспағанда мемлекеттік тіркелген күннен бастап қолданысқа енгізіледі және ресми жариялануға тиіс.

**Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2018 жылғы «29» қарашадағы
№ 307 қаулысымен
бекітілген**

Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидалары

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) «Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - Бағалы қағаздар рыногы туралы заң) сәйкес әзірленген және орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асыру талаптары мен тәртібін белгілейді.

2. Қағидалардың мақсаттары үшін мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) депонент - орталық депозитарийдің Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 59-бабының 1-тармағында айқындалған функцияларды жүзеге асыратын клиенті;

2) депонент клиенті - номиналды ұстау қызметтерін көрсетуге депонентпен жасалған шартқа сәйкес депоненттің қызметтерін пайдаланатын жеке немесе заңды тұлға;

3) есеп айырысу ұйымы - орталық депозитарийдің тапсырмасы бойынша ұлттық валютада және шетел валютасында ақша аударуды және есепке алуды жүзеге асыратын ұйым;

4) есепке алу ұйымы - қаржы құралдарын есепке алу үшін орталық депозитарийдің атына жеке шоттар ашылған кастодиан банк, халықаралық және шетелдік депозитарийлер;

5) қосалқы шот-уәкілетті органның лицензиясы негізінде немесе Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес бағалы қағаздар нарығында дилерлік қызметті жүзеге асыратын депонентке (депонент клиентіне) немесе ұйымдарға тиесілі қаржы құралдарын есепке алуға арналған жеке шот шеңберінде ашылатын қосалқы шот;

6) резервтік орталық – орталық депозитарийдің есепке алу жүйесін құрайтын электрондық деректердің сақталуын жүзеге асыратын ұйым;

7) уәкілетті орган – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі;

8) халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды) – бағалы қағаздарды және басқа да қаржы құралдарын сәйкестендіру және есепке алуды жүйелеу мақсатында оларға орталық депозитарий беретін әріптік-цифрлық код.

3. Орталық депозитарий күнделікті орталық депозитарийдің есепке алу жүйесін құрайтын электрондық деректерді резервтік көшіруді және сақтауды жүзеге асырады.

Резервтік көшірмелер ақпаратқа рұқсат етілмеген кіруден қорғалуға тиіс және олар жаңартылған резервтік көшірмелерге ауыстырғанға дейін сақталады.

Резервтік көшірмелер резервтік орталықта не уәкілетті органның сейфтік операцияларды жүзеге асыруға лицензиясы бар ұйымда сыртқы ақпарат тасымалдағыштарда сақталады.

Орталық депозитарий резервтік көшірмелерді сақтау шарты жасалған (бұзылған) күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күн ішінде шарт жасалған (бұзылған) ұйымның атауын, сондай-ақ шарттың күні мен нөмірін көрсете отырып, бұл туралы уәкілетті органға хабарлайды.

4. Орталық депозитарий ішкі бақылауды өзінің басқару органы бекіткен, мыналарды айқындайтын ішкі құжаттарға сәйкес жүзеге асырады:

1) ішкі бақылаудың объектісін;

2) орталық депозитарийдің ішкі бақылауды жүзеге асыратын қызметкерлеріне қойылатын талаптарды;

3) орталық депозитарийдің лауазымды адамдары мен қызметкерлері жүзеге асыратын ішкі бақылау рәсімдерін, оларды жүргізу мерзімдері мен тәртібін;

4) орталық депозитарийдің ішкі бақылауды жүзеге асыратын қызметкерлерінің, орталық депозитарий органдарының ішкі бақылау нәтижелері туралы хабарлау тәртібі мен мерзімдерін.

5. Орталық депозитарийдің басқару органы ішкі аудит қызметін құруды қамтамасыз етеді және ішкі аудит қызметінің ішкі аудит саласындағы міндеттерін орындауы үшін жағдай жасайды.

Ішкі аудит қызметі жұмысының мәселелері бойынша орталық депозитарийдің басқару органы бекіткен ішкі құжаттарында:

ішкі аудит қызметінің құрамы, оның функциялары, міндеттері мен өкілеттіктері;

ішкі аудитті жүзеге асыратын қызметкерлерге қойылатын талаптар;

ішкі аудит объектісі;

ішкі аудит қызметіне тексерулер жүргізу ауқымы және жиілігі;

ішкі аудитті жүргізу жоспарын жасауға қойылатын талаптар;

ішкі аудит қызметінің тексеру нәтижелері туралы есептерді орталық депозитарийдің басқару органына ұсыну мерзімдері мен нысаны айқындалады.

Орталық депозитарийдің ішкі бақылауды және (немесе) ішкі аудитті жүзеге асыратын қызметкерлері ішкі бақылау және (немесе) ішкі аудит объектісі болып табылатын қызмет түрлерін жүзеге асырмайды.

Орталық депозитарийдің операциялық күні бір күнде кемінде жеті сағаттық жұмыс уақытын құрайды.

6. Орталық депозитарий өз клиенттеріне және қор биржасына қағидалар жинағына барлық өзгерістер мен толықтырулар туралы, сондай-ақ көрсетілетін қызметтерге ақы төлеудің мөлшеріндегі және тәртібіндегі өзгерістер туралы олар қолданысқа енгізілген күнге дейін күнтізбелік 15 (он бес) күннен кешіктірмей хабарлайды.

6-1. «Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Акционерлік қоғамдар туралы заң) 25-1-бабына сәйкес іске асырылған операцияның нәтижелері бойынша ақша төлеуді жүзеге асыру үшін акционерлердің тізімі орталық депозитарий қағидаларының жинағына сәйкес жасалады.

Орталық депозитарий осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген мәліметтерді Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабының 1-тармағында көрсетілген тұлға (бұдан әрі - ірі акционер) өтініш берген акционерлік қоғамға (бұдан әрі - қоғам) акционерлердің өздеріне тиесілі қоғамның акцияларын ірі акционердің талап етуі бойынша Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес сату мәмілесін жүзеге асырғанға дейін ұсынады.

2-тарау. Орталық депозитарийдің депозитарлық қызметі

7. Орталық депозитарий депозитарлық қызметті жүзеге асыру барысында:

1) депоненттерге қаржы құралдарының номиналдық ұстау қызметтерін көрсетеді;

2) бағалы қағаздардың ұйымдасқан нарығында жасалған мәмілелер бойынша және бағалы қағаздардың ұйымдаспаған нарығында жасалған мәмілелер бойынша оның депоненттерінің, сондай-ақ өзге клиенттерінің қатысуымен қаржы құралдарындағы есеп айырысуларды жүзеге асырады;

3) мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздарға депозитарлық қызмет көрсетуді жүзеге асырады;

4) Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамасына сәйкес өзге де қызметтің түрлерін көрсетеді.

8. Орталық депозитарийдің ұйымдық құрылымына:

1) депозитарлық қызметті;

2) қаржы құралдарымен мәмілелерді тіркеу кезінде, қаржы құралдары бойынша кірісті төлеу және оларды өтеу кезінде ақша аударымдарын жүзеге асыруды, сондай-ақ депоненттердің және олардың клиенттерінің ақшасын есепке алуға және сақтауға арналған ағымдағы шоттарды ашуды және жүргізуді;

- 3) бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін және жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қатысушыларының тізілімін жүргізуді;
- 4) қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті;
- 5) тәуекелдерді басқаруды;
- 6) ішкі аудитті жүзеге асыратын жекелеген бөлімшелер кіреді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің 4) тармақшасында көрсетілген бөлімшенің болуы туралы талап орталық депозитарийге, ол қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асырған кезде қолданылады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген бөлімшелердің қызметкерлері қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыратын бөлімшені қоспағанда, басқа бөлімше қызметкерлерінің функциялары мен міндеттерін қоса атқармайды.

9. Орталық депозитарий өз активтерінің есебінен қаржы құралдарымен мәмілелерді жүзеге асыру бойынша инвестициялық шешімдерді қабылдау үшін құрамында 3 (үш) адамнан кем болмайтын инвестициялық комитетті құрады.

10. Инвестициялық комитеттің құрамына:

- 1) орталық депозитарийдің атқарушы органының мүшелері;
- 2) орталық депозитарийдің тәуекелдерді басқаруды жүзеге асыратын бөлімшесінің басшысы кіреді.

Инвестициялық комитеттің мүшелерін сайлауды орталық депозитарийдің атқарушы органы жүзеге асырады.

11. Орталық депозитарий:

- 1) ақпараттық-талдамалық қызметтерді көрсететін ұйымдарды;
- 2) орталық депозитарийдің қызметіне техникалық қолдау көрсетуді жүзеге асыратын ұйымдарды;
- 3) клирингтік немесе есеп айырысу ұйымдарын қоспағанда, заңды тұлғалардың құрылуына және қызметіне араласпайды.

12. Орталық депозитарий Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 80-бабының 5-тармағына сәйкес уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісімен бекітілген бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыру тәртібіне сәйкес бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүзеге асырады.

12-1. Орталық депозитарий бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен сауданы ұйымдастыру қызметі шеңберінде мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- 1) биржадан тыс бағалы қағаздар нарығының ықпалдасқан ақпараттық жүйесін пайдалану және қолдау;
- 2) өзінің клиенттеріне биржадан тыс бағалы қағаздар нарығының ықпалдасқан ақпараттық жүйесіне кіруге рұқсат беру;
- 3) ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасау үшін орталық депозитарий клиенттерінің арасында бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарына баға белгілеумен алмасуды ұйымдастыру;
- 4) орталық депозитарий клиенттерінің арасында бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасау туралы хабарламалармен алмасуды ұйымдастыру;
- 5) Бағалы қағаздар нарығы туралы заңда көзделген өзге де функциялар.

Орталық депозитарийдің бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен сауданы ұйымдастыру қызметін жүзеге асыру тәртібі орталық депозитарий қағидаларының жинағында белгіленеді.

13. Орталық депозитарий клиенттерге, клиринг ұйымдарына және (немесе) бағалы қағаздардың ұйымдасқан және ұйымдаспаған нарығының орталық контрагентіне Қағидаларда және орталық депозитарий қағидаларының жинағында белгіленген талаптармен және тәртіппен қызмет көрсетеді.

14. Орталық депозитарий өздерінің клиенттерінің эмиссиялық бағалы қағаздары және өзге қаржы құралдары бойынша мәмілелерді тіркеу, есебін жүргізу және құқықтарын растау

мақсатында жеке шоттар (қосалқы шоттар) ашады және оларды жүргізу күнін, уақытын және негіздерді көрсете отырып, жеке шоттар (қосалқы шоттар) бойынша барлық операциялардың есебін жүргізеді.

15. Орталық депозитарий клиенттерінің қаржы құралдарын есепке алу орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдарынан бөлек баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

16. Орталық депозитарий номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде мынадай заңды тұлғаларға жеке шоттар ашады:

1) уәкілетті органның бағалы қағаздар нарығында кастодиандық қызметті жүзеге асыруға берілген лицензиясына ие;

2) уәкілетті органның бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметті жүзеге асыруға берілген лицензиясына ие;

3) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі;

4) уәкілетті органның бағалы қағаздар нарығында дилерлік қызметті жүзеге асыруға берілген лицензиясына ие;

5) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лицензиясыз дилерлік қызметті жүзеге асыратын;

6) шетелдік депозитарийлер мен кастодиандар;

7) шетелдік есеп айырысу ұйымдары;

8) Қазақстан Республикасының мемлекеттік мүлік туралы заңнамасына сәйкес айқындалған мемлекеттік мүлікті есепке алу саласындағы бірыңғай оператор;

9) «Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді жүзеге асыратын ұйым;

10) клирингтік ұйымдары.

Орталық депозитарийдің номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде жоғарыда көрсетілген заңды тұлғаларға номиналды ұстаушының бір жеке шоты ғана ашылады.

Номиналды ұстаушының жеке шотын ашу орталық депозитарий «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» 2009 жылғы 28 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңында (бұдан әрі - Кірістерді жылыстатуға қарсы іс-қимыл туралы заң) көзделген клиентті тиісінше тексеру жөніндегі шараларды қабылдағаннан кейін жүргізіледі.

17. Қағидалардың 16-тармағының 4), 5) және 10) тармақшаларында көрсетілген заңды тұлғаның жеке шотында осы заңды тұлғаға тиесілі қаржы құралдарын есеп алуға арналған бір қосалқы шот қана ашылады.

18. Депоненттердің және олардың клиенттерінің қаржы құралдарын бөлек есепке алуды қамтамасыз ету үшін депоненттің жеке шотында мынадай қосалқы шоттар ашылады:

1) депоненттің атына ашылатын және депонентке тиесілі қаржы құралдарын есепке алуға арналған депоненттің қосалқы шоты;

2) депоненттің атына ашылатын және депонент бағалы қағаздардың қайталама нарығында сатып алған қаржы құралдарын есепке алуға арналған, депоненттің сатып алған меншікті бағалы қағаздарды есепке алуға арналған қосалқы шоты;

3) депоненттің атына ашылатын және осы депоненттің орналастырылмаған қаржы құралдарын есепке алуға арналған, депоненттің жария етілген бағалы қағаздарды есепке алуға арналған қосалқы шоты;

4) депонент клиентінің атына ашылатын және депоненттің белгілі бір клиентіне тиесілі қаржы құралдарын есепке алуға арналған ұстаушының қосалқы шоты.

Қағидалардың 16-тармағының 6) және 7) тармақшаларында көрсетілген заңды тұлғаның жеке шотында ашылатын ұстаушының қосалқы шоты осы заңды тұлғаның клиентіне клиенттің аты көрсетіле отырып не ондайсыз (осы шоттың заңды тұлғаның клиентіне тиесілілігі туралы белгімен) оның өтініші негізінде ашылады;

5) номиналды ұстаушының атына ашылатын және номиналды ұстауға берілген қаржы құралдарын есепке алуға арналған номиналды ұстаушының қосалқы шоты.

Номиналды ұстаушының қосалқы шоты:

шетелдік депозитарийге немесе шетелдік кастодианға олардың клиенттеріне тиесілі қаржы құралдарын есепке алуға арналған олардың жеке шотында;

депоненттің, оның ішінде «Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді жүзеге асыратын ұйымның клиенті болып табылатын Қазақстан Республикасының бейрезидент номиналды ұстаушысына ашылады;

басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған қаржы құралдарын есепке алу үшін кастодианның клиенті болып табылатын;

«Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында қызмет істейтін қор биржасында айналыстағы қаржы құралдарын есепке алу үшін «Астана» халықаралық қаржы орталығының аумағында бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді жүзеге асыратын ұйымның клиенті болып табылатын Қазақстан Республикасының резиденті - номиналды ұстаушысына ашылады;

6) эмитенттің атына ашылатын және эмитент бағалы қағаздардың қайталама нарығында сатып алған қаржы құралдарын есепке алуға арналған, эмитенттің сатып алған бағалы қағаздарды есепке алуға арналған қосалқы шоты;

7) эмитенттің атына ашылатын және осы эмитенттің орналастырылмаған қаржы құралдарын есепке алуға арналған, эмитенттің жария етілген бағалы қағаздарды есепке алуға арналған қосалқы шоты.

19. Орталық депозитарийдің депоненті номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен кастодиандық, брокерлік және дилерлік қызметті қоса атқарған кезде:

1) Қағидалардың 18-тармағының 4), 6) және 7) тармақшаларында көрсетілген қосалқы шоттар номиналды ұстау қызметтерін көрсетумен брокерлік қызметтерді көрсету туралы шартқа сәйкес депонент ұсынған қосалқы шотты ашу жөніндегі бұйрық негізінде ашылады;

2) Қағидалардың 18-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көрсетілген қосалқы шоттар депонент кастодиандық қызмет көрсету шартына сәйкес:

кастодиандық қызмет көрсетуге берілген оларға тиесілі қаржы құралдарын есепке алу үшін Қазақстан Республикасы резиденттерінің;

басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған қаржы құралдарын есепке алу үшін Қазақстан Республикасының резидент номиналды ұстаушыларының;

Қазақстан Республикасының бейрезидент номиналды ұстаушыларының атына ұсынған қосалқы шотты ашу жөніндегі бұйрық негізінде ашылады.

20. Орталық депозитарий клиенттерінің жеке шоттарын (қосалқы шоттарын) номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашу және жүргізу тәртібі Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 36, 57, 58, 59, 60, 61, 78, 80, 81 және 82-баптарында, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 9876 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 22 қазандағы № 210 қаулысымен бекітілген Номиналды ұстауға берілген, ұйымдастырылған немесе ұйымдастырылмаған нарықта эмиссиялық бағалы қағаздармен жасалған мәмілелерді номиналды ұстау жүйесінде (орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде) тіркеу, номиналды ұстаушының есепке алу жүйесінде және (немесе) орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде бағалы қағаздарды ұстаушының жеке шотынан үзінді көшірмені беру және номиналды ұстаушының өзінің номиналды ұстауындағы бағалы қағаздары бар клиенттер туралы ақпаратты тіркеушінің, орталық депозитарийдің және эмитенттің талап етуі бойынша табыс ету қағидаларында, осы Қағидаларда және орталық депозитарий қағидаларының жинағында белгіленеді.

Қағидалардың 18-тармағының 4) тармақшасында көзделген жағдайларды қоспағанда, жасырын жеке шоттарды және қосалқы шоттарды, сондай-ақ ойдан шығарылған аттарға жеке шоттарды және қосалқы шоттарды ашуға жол берілмейді.

21. Орталық депозитарий қаржы құралдарымен мәмілелерді тіркеу бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды:

- 1) депоненттердің тиісті бұйрықтары;
- 2) сауда-саттықты ұйымдастырушының бұйрықтары;
- 3) клирингтік ұйымның және (немесе) орталық контрагенттің бұйрықтары;
- 4) орталық депозитариймен орталық депозитарий қағидаларының жинағында белгіленген тәртіппен шарт жасасқан депонент клиентінің бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.

Депонент клиенттері орталық депозитарийге оның қағидалар жинағында көзделген тәртіппен және талаптармен өтініш берген кезде, орталық депозитарий депонент клиенттерінің бұйрықтары негізінде ақпараттық операцияларды жүзеге асырады.

22. Орталық депозитарий бұйрықты алған күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде оның орындалмау себептерін көрсете отырып, жазбаша бас тартуды мына:

1) орталық депозитарий клиентінің бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыруға арналған лицензиясының және (немесе) лицензияға қосымшаның қолданылуы тоқтатыла тұрған немесе айырылған (кері қайтарылған) (қаржы құралдарын басқа депоненттерге номиналды ұстауға аудару немесе қаржы құралдарын орталық депозитарийдің номиналды ұстауынан шығару бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды қоспағанда);

2) бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұруға немесе тоқтатуға (ақпараттық операцияларды қоспағанда) уәкілеттік берілген уәкілетті орган немесе мемлекеттік органдар бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұрған немесе тоқтатқан;

3) бағалы қағаздар шығарылымының талаптарына сәйкес бағалы қағаздардың айналысын тоқтата тұрған немесе тоқтатқан (ақпараттық операцияларды, номиналды ұстаушы ауысқан кезде қажетті немесе осындай бағалы қағаздарды өтеу кезінде жүргізілетін операцияларды, сондай-ақ ерікті жинақтаушы зейнетақы қоры ашқан қосалқы шоттардан бағалы қағаздарды есептен шығару және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына ашылған қосалқы шоттарға есепке алу жөніндегі операцияларды қоспағанда);

4) бұйрық орталық депозитарийдің қағидалары жинағында белгіленген нысанға сәйкес келмеген;

5) бұйрықтың толтыру үшін міндетті деректемелері болмаған, сондай-ақ түзетулер немесе түзетілген жерлер болған;

6) бұйрықтардағы қойылған қол үлгілері нотариат куәландырған үлгілерге сәйкес келмеген;

7) «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» 2010 жылғы 2 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 65-бабының 6-1-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бұйрықта көрсетілген бағалы қағаздар және (немесе) жеке шот (қосалқы шот) оқшауланған;

8) «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы 31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес біреуіне қатысты қайта құрылымдау жүргізілген банктер қосылу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде тіркелген тұлғалардың жеке шоттарынан (шоттарына) (қосалқы шоттарынан (қосалқы шоттарына) қаржы құралдарын есептен шығару (есепке алу) бойынша операцияларды жүргізуді қоспағанда, бұйрықта көрсетілген қаржы құралдарына ауыртпалық салынған;

9) орталық депозитарий клиенттерінің шоттарында (қосалқы шоттарында) қаржы құралдарының және (немесе) ақшаның қажетті саны болмаған;

10) егер қарсы бұйрықты ұсыну қажеттілігі Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасында белгіленген болса, қарсы бұйрық болмаған;

11) орталық депозитарийдің қаржы құралдарын номиналды ұстауға (ұстаудан) енгізуге (шығаруға) бұйрығын есепке алу ұйымының орындамағаны туралы хабарламаны алған;

12) мәміле Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес келмеген;

13) орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленген жағдайларда ресімдейді.

Жазбаша бас тарту поштамен және (немесе) қолға беру арқылы және (немесе) электрондық поштамен және (немесе) факсимильді немесе орталық депозитарийдің қағидалар жинағында көзделген өзге де ықтимал байланыс түрлері арқылы жіберіледі.

23. Орталық депозитарий құжаттама нысанында шығарылған қаржы құралдарын және клиенттердің олар бойынша құқықтары туралы жазбаларды, оның ішінде көрсетілген ақпаратты көшіру жүйесін және жазбаларды сақтаудың қауіпсіз жүйесін пайдалану арқылы сақтау үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз етеді.

24. Орталық депозитарий құжаттама нысанында шығарылған қаржы құралдарын материалсыздандыруды аталған қаржы құралдары бойынша құқықтарды орталық депозитарий клиенттерінің жеке шоттарында (қосалқы шоттарында) номиналды ұстауды өзінің есепке алу жүйесінде есепке алу және куәландыру арқылы жүзеге асырады.

Орталық депозитарий қаржы құралдары бойынша клиенттердің құқықтарын орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жеке шоттан (қосалқы шоттан) үзінді-көшірмені беру арқылы растайды.

25. Орталық депозитарий материалсыздандырылған қаржы құралдарын Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтауды жүзеге асырады.

26. Номиналды ұстаудағы қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша, сондай-ақ бағалы қағаздар бойынша кірісті төлеу бойынша және оларды өтеген кезде төлем агентінің функцияларын орындау мақсатында орталық депозитарий бірмезгілде клиенттерге номиналдық ұстауды есепке алу жүйесінде жеке шоттар (қосалқы шоттар) мен банк шоттарын ашады.

27. Орталық депозитарий депоненттерінің және оның клиенттерінің ақшасын есепке алу баланстан тыс шоттарда бөлек жүзеге асырылады.

Орталық депозитарий клиенттердің және депоненттердің ақшасын есепке алуды екі банктік шот ашу арқылы жеке жүзеге асырады.

28. Орталық депозитарий күн сайын брокерлерден және (немесе) дилерлерден әрбір клиенттің орталық депозитарийде ашылған шотындағы және эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға арналған ақша сомасы туралы мәліметтерді қабылдауды қамтамасыз етеді.

Брокерлер және (немесе) дилерлер әрбір клиенттің орталық депозитарийде ашылған шотындағы және эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға арналған ақша сомасы туралы ұсынған мәліметтерді орталық депозитарий орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі клиенттің қосалқы шоты жабылған күннен бастап 5 (бес жыл) ішінде сақтауы тиіс.

29. Орталық депозитарий немесе есеп айырысу ұйымы орталық депозитарийдің тапсырмасы бойынша қаржы құралдарымен мәмілелер жасалған кезде ақша бойынша есеп айырысуды жүзеге асырады.

30. Орталық депозитарий бағалы қағаздарды номиналды ұстау бойынша функцияларды орындау аясында оның шетелдік номиналды ұстаушы болып табылатын клиентінің артықшылықпен сатып алу құқығын іске асыруға өтінімді депоненттен алғаннан кейінгі келесі жұмыс күнінен кешіктірмей осы өтінімді эмитентке жібереді.

31. Орталық депозитарий номиналды ұстау қызметін көрсету мақсатында өз атына:

1) қаржы құралдарын есепке алу үшін кастодиан банктерде, халықаралық және шетелдік депозитарийлердегі, сондай-ақ «Астана» Халықаралық қаржы орталығының актілеріне сәйкес депозитарийлік қызметті жүзеге асыратын ұйымда номиналды ұстаудың жеке шоттарын;

2) орталық депозитарий кірісті төлеген кезде және (немесе) орталық депозитарийдің номиналды ұстауындағы қаржы құралдарын өтеген кезде алатын ақшаны есептеу үшін, сондай-ақ Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде қаржы құралдарымен мәмілелерді жасау үшін кастодиан банктерде, халықаралық және шетелдік депозитарийлерде банк шоттарын ашады.

32. Орталық депозитарий мемлекеттік бағалы қағаздарды және олар бойынша құқықтарды есепке алады. Орталық депозитарийдің мемлекеттік бағалы қағаздарға депозиторлық қызмет көрсетуді жүзеге асыру талаптары мен тәртібі Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 7-бабында орталық депозитарийдің қағидалар жиынтығында айқындалады.

33. Орталық депозитарий клиенттер және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылар алдында олардың жеке шоттарының (қосалқы шоттарының), банк шоттарының және көрсетілген шоттар бойынша жасалатын операциялардың жай-күйі туралы есеп береді.

Клиенттердің және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылардың жеке шоттарынан (қосалқы шоттарынан) және банк шоттарынан үзінді-көшірмелерді ұсыну мерзімі орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленеді.

34. Орталық депозитарий орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленген тәртіппен айналыс мерзімі өткен, эмитенттің оларды өтеу бойынша міндеттемелерді орындамауы нәтижесінде осы талап ету құқығы туындаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарына идентификаторларды береді және уәкілетті органға осындай эмиссиялық бағалы қағаздардың идентификация нөмірін көрсете отырып, эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарына берілген идентификатор туралы мәліметтерді жібереді.

35. Орталық депозитарий бағалы қағаздар ұстаушыларының тізілімі жүйесінде ашылған жеке шот бойынша айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздарды есептен шығару және эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын есепке алу бойынша операцияларды жүргізгеннен кейін депоненттердің және олардың клиенттерінің қосалқы шоттарынан осындай эмиссиялық бағалы қағаздарды (номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде мемлекеттік органдардың актілері және Кірістерді жылыстатуға қарсы іс-қимыл туралы заңның 12-бабында көзделген терроризмді және экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалар тізбесінің негізінде оқшаулау операциясы жүргізілген эмиссиялық бағалы қағаздарды қоспағанда) есептен шығару және осы бағалы қағаздар бойынша туындаған міндеттемелерді (ауыртпалық салу, сенімгерлікпен басқару) сақтай отырып, эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын есепке алу бойынша операцияларды жүргізеді және депоненттерге:

айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу бойынша міндеттемелерін орындамаған эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша эмитент жол берген дефолт;

эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарына берілген идентификатор;

орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде депоненттердің және олардың клиенттерінің қосалқы шоттарынан айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздарды есептен шығару және эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын есепке алу бойынша жүргізілген операциялар туралы мәліметтер қамтылған хабарлама жібереді.

Орталық депозитарий эмитенттің айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары идентификаторларының тізілімін орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленген тәртіппен жүргізеді.

36. Орталық депозитарий қайта ұйымдастырылатын қаржы ұйымдары акционерлерінің жалпы жиналысы шешімінің көшірмесін алған күні операцияларды номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тиісті жеке шоттарда (қосалқы шоттарда) көрсетеді және депоненттерге номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген операциялар туралы есепті жібереді.

37. Орталық депозитарий уәкілетті орган берген қызметтің бір лицензияланатын түріне (шағын түріне) лицензиялары бар және Қағидалардың 16-тармағының 1) және (немесе) 2) тармақшаларында көрсетілген қаржы ұйымдары қайта ұйымдастырылған жағдайда, қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылған және оған қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымдарының лицензиясы қайта ресімделген қаржы ұйымынан алынған бұйрықтың негізінде, сол күні:

1) қаржы ұйымдары қосылған кезде:

қосылу нәтижесінде пайда болған қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымдарының клиенттеріне қосалқы шоттарды ашады;

қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымдарының жеке шоттары шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарындағы бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын) есептен шығарады және қаржы ұйымы қосылу нәтижесінде жаңадан пайда болған жеке шоты шеңберінде ашылған осы клиенттердің қосалқы шоттарына оларды одан әрі есепке алады;

қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымдарының жеке шоттары шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарын жабады;

2) бір қаржы ұйымын екінші қаржы ұйымына қосқан кезде:

қосылу сәтінде қосылу жүзеге асырылатын қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде қосалқы шоттары ашылған клиенттерді қоспағанда, қосылу жүзеге асырылатын қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде қосылатын қаржы ұйымының клиенттеріне қосалқы шоттар ашады;

қосылатын қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарындағы бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын) есептен шығарады және қосылу жүзеге асырылатын қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған осы клиенттердің қосалқы шоттарына оларды одан әрі есепке алады;

қосылған қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарын жабады.

Қағидалардың 16-тармағының 1) және (немесе) 2) тармақшаларында көрсетілген уәкілетті органның лицензиясы бар қаржы ұйымы бөлу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде орталық депозитарий бөлу нәтижесінде жаңадан құрылған және оған қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымының лицензиясы қайта ресімделген қаржы ұйымының бұйрығы негізінде және оны алған күні:

уәкілетті органның лицензиясы қайта ресімделген, бөлу нәтижесінде жаңадан пайда болған қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде бөлу нысанында қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымының клиенттеріне қосалқы шоттар ашады;

бөлу нысанында қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарындағы бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын) есептен шығару және бөлу нәтижесінде жаңадан пайда болған, оған уәкілетті органның лицензиясы қайта ресімделген қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған осы клиенттердің қосалқы шоттарына оларды одан әрі есепке жазады;

бөлу нысанында қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымының жеке шоты шеңберінде ашылған клиенттердің қосалқы шоттарын жабады.

Қаржы ұйымы бөлініп шығу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын) бөліп шығарылуы жүргізілген қаржы ұйымы клиенттерінің қосалқы шоттарында есепке алу жалғастырылады.

Қаржы ұйымдары қосылу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде мұндай қаржы ұйымдарының клиенттерінде екі және одан көп қосалқы шот болған жағдайда, орталық депозитарий қаржы ұйымы қосылу нәтижесінде жаңадан пайда болған жеке шоты шеңберінде осы клиентке бір қосалқы шот ашады. Қосалқы шот деректемелері ретінде қайта ұйымдастырылған қаржы ұйымдарының клиенті орталық депозитарийге өзгерістерін ұсынған қосалқы шоттың деректері қабылданады.

Қаржы ұйымдары қосылу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде қосылатын ұйым клиентінде біріктіруі жүзеге асырылатын қаржы ұйымының қосалқы шоты болған жағдайда, орталық депозитарий осы клиенттің бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша міндеттемелері жөніндегі талап ету құқықтарын) көрсетілген қосалқы шотқа есепке алады.

Осы тармақтың бірінші және екінші бөліктерінде көрсетілген қайта ұйымдастырылатын қаржы ұйымдары клиенттерінің қосалқы шоттарынан (қосалқы шоттарына) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жазу) операцияларын орталық депозитарий егер мұндай операцияларды тіркеу бағалы қағаздардың меншік иелерін ауыстыруға әкеп соқпаған жағдайда ғана жүзеге асырады.

Егер қайта ұйымдастырылатын қаржы ұйымының және (немесе) оның клиенттерінің қосалқы шоттарында мәмілелер жасауға шектеулер белгіленген бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтар) есепте болса, Қағидалардың осы тармағында көрсетілген іс-қимылдарды орталық депозитарий осы бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алу жүзеге асырылатын қаржы ұйымының және (немесе) оның клиенттерінің қосалқы шоттарында осындай салынған шектеулер туралы және осы шектеулерді салған адамдарға осындай бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) оларға салынған шектеулермен одан әрі есепке алу жүзеге асырылатын қосалқы шоттардың жаңа деректемелері көрсетіле отырып жүргізілген операциялар туралы мәліметтерді бір мезгілде көрсете отырып, жүзеге асырады.

Осы тармақтың бірінші және екінші бөліктерінде көрсетілген операциялар жүргізілгеннен кейін орталық депозитарий қайта ұйымдастырылатын қаржы ұйымдарына орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде тіркелген операциялар туралы есептерді операция жүргізілген күннен кейінгі келесі жұмыс күнінен кешіктірмей жібереді.

3-тарау. Депозитарлық қызмет көрсету шарты және банк шотының шарты

38. Депозитарлық қызметті жүзеге асырған кезде орталық депозитарийдің клиенттері Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 78-бабының 3-тармағында көрсетілген тұлғалар болып табылады.

Орталық депозитарий жеке және заңды тұлғалардың банк шоттарын ашу және жүргізу операцияларын жүргізген кезде орталық депозитарийдің клиенттері Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 78-бабының 3-тармағында көрсетілген, орталық депозитариймен банк шоты шартын жасасқан ұйымдар болып табылады.

39. Орталық депозитарий Бағалы қағаздар рыногы туралы Заңның 78-бабының 3-тармағында көрсетілген клиенттермен депозитарлық қызмет көрсету шарттарын және банк шоты шарттарын жасайды. Шарттар жазбаша түрде жасалады.

Орталық депозитарий бағалы қағаздарды номиналды ұстау қызметтерін көрсеткен кезде депозитарлық қызмет көрсету шартында Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 60-бабына сәйкес номиналды ұстау туралы шартының нормалары қамтылады.

Банк шотын жасаудың талаптары мен тәртібі Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14422 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 207 қаулысымен бекітілген Клиенттердің банктік шоттарын ашу, жүргізу және жабу қағидаларында және орталық депозитарий қағидаларының жинағында белгіленеді.

40. Банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалардың төлемдер мен ақша аударымдары жөніндегі тапсырмаларын орындау бойынша аударым операцияларын жүзеге асыратын ұйымдардың корреспонденттік шоттарын ашуды және жүргізуді 2016 жылғы 26 шілдедегі «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» Қазақстан Республикасының Заңында, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14335 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 31 тамыздағы № 210 қаулысымен бекітілген Банктер арасында, сондай-ақ банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арасында корреспонденттік қатынастар орнату қағидаларында көзделген тәртіппен орталық депозитарий жүзеге асырады.

3-1-тарау. Талап етілмеген ақшаны орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде есепке алу тәртібі

40-1. Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда, ірі акционердің қалған акционерлерден сатып алған қоғамның дауыс беретін акцияларына ақы төлеуге арналған ақша орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аударылады.

Қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда, қоғамның жай акциялары бойынша дивиденд төлеу акционерлердің жалпы жиналысы қоғамның жай акциялары бойынша дивиденд төлеу туралы шешім қабылдаған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік тоқсан күннен кеш емес мерзімде орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа жүзеге асырылады.

Қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде акционердің өзекті деректемелері туралы мәліметтер болмаған жағдайда, қоғамның артықшылықты акциялары бойынша дивиденд төлеу дивиденд алу құқығы бар акционерлердің тізімі жасалған күннен кейін тоқсан күннен кеш емес мерзімде орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа жүзеге асырылады.

40-2. Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес ірі акционер қалған акционерлерден сатып алған қоғамның дауыс беретін акцияларына ақы төлеуге арналған ақшаны және қоғамда және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олар туралы өзекті мәліметтер жоқ акционерлерге дивиденд төлеуге арналған ақшаны есепке алу орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде әрбір тұлға бойынша жеке-жеке жүзеге асырылады.

40-3. Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес ірі акционер өзекті деректемелері жоқ қалған акционерлерден сатып алған қоғамның дауыс беретін акцияларына ақы төлеу үшін осы тұлға бірмезгілде орталық депозитарийге қоғамның акцияларын сатып алу бұйрығын береді және орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа қажетті ақша сомасын аударады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген бұйрыққа акционерлердің өздеріне тиесілі дауыс беретін акцияларды Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабының 4-тармағына сәйкес айқындалған ірі акционерге сату бағасын растайтын құжат қоса беріледі.

40-4. Өзекті деректемелері туралы мәліметтер жоқ акционерлердің өздеріне тиесілі қоғамның дауыс беретін акцияларын ірі акционердің талап етуі бойынша Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес сату мәмілесін тіркеуді жүзеге асырғанға дейін орталық депозитарий орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аударылған ақша сомасын ірі акционердің тиісті бұйрығындағы ақпаратпен салыстырып тексереді.

Осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген соманың алшақтығы анықталған кезде ірі акционер орталық депозитарийден осы алшақтық туралы хабарламаны алған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде бұйрыққа қажетті түзету енгізеді не орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа жетпей тұрған ақша сомасын аударады.

Егер Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес ірі акционер қалған акционерлерден сатып алған қоғамның дауыс беретін акцияларына ақы төлеуге арналған ақшаның сомасы талап етілетін сомадан артық болса, онда осындай айырмашылық ірі акционерге оның банктік шотына қайтарылады.

40-5. Орталық депозитарий эмитентке төлем агентінің қызметін көрсетпейтін жағдайда, эмитент Қағидалардың 40-1-тармағының екінші және үшінші бөліктерінде көзделген мерзім ішінде орталық депозитарийге орталық депозитарийдің ішкі құжатымен бекітілген нысанға

сәйкес қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде өзекті деректемелері туралы мәліметтердің болмауына байланысты дивиденд төленбеген акционерлер туралы мәліметтерді жібереді, сондай-ақ қоғамда және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтер жоқ акционерлерге дивиденд төлеуге арналған ақшаны орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аударады.

Орталық депозитарий эмитенттен алған дивиденд төленбеген акционерлер туралы мәліметтерді орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі ақпаратпен салыстырып тексереді, сондай-ақ эмитенттен орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа түскен ақша сомасын осы эмитенттің ұсынған мәліметтерінде көрсетілген ақша сомасымен салыстырып тексереді.

Осы тармақтың екінші бөлігіне сәйкес орталық депозитарий жүргізген салыстырып тексеру қорытындысы бойынша алшақтықтар болмаған кезде орталық депозитарий эмитенттің төлем тапсырмасын қабылдайды, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіне тиісті мәліметтерді енгізеді және бірмезгілде эмитентке осы операциялардың орындалғаны туралы есепті жібереді.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген соманың алшақтығы анықталған жағдайда осы ақпарат түзету шараларын қабылдау үшін эмитентке хабарланады.

40-6. Орталық депозитарий эмитентке төлем агентінің қызметін көрсететін жағдайда, қоғамда және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтер жоқ акционерлерге дивиденд төлеуге арналған ақшаны орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аудару операциясы «Төлем агентінің қызметін жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 2 желтоқсандағы № 409 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 2632 болып тіркелген) және орталық депозитарий қағидаларының жинағына сәйкес жүзеге асырылады.

Орталық депозитарий қоғамда және (немесе) бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтер жоқ акционерлерге дивиденд төлеуге арналған ақшаны орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аударады, сондай-ақ орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіне тиісті мәліметтерді енгізеді және бірмезгілде эмитентке осы операциялардың орындалғаны туралы есепті жібереді.

40-7. Эмитент 2019 жылғы 1 шілдеде төленбеген дивидендтер болған кезде орталық депозитарийге орталық депозитарийдің ішкі құжатымен бекітілген нысанға сәйкес қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтердің болмауына байланысты дивиденд төленбеген акционерлер туралы мәліметтерді жібереді, сондай-ақ қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтер жоқ акционерлерге дивиденд төлеуге арналған ақшаны орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа аударады.

Орталық депозитарий эмитенттен алған дивиденд төленбеген акционерлер туралы мәліметтерді орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі ақпаратпен (бар болса) салыстырып тексереді, сондай-ақ эмитенттен орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотқа түскен ақша сомасын осы эмитенттің ұсынған мәліметтерінде көрсетілген ақша сомасымен салыстырып тексереді.

Осы тармақтың екінші бөлігіне сәйкес орталық депозитарий жүргізген салыстырып тексеру қорытындысы бойынша алшақтықтар болмаған кезде орталық депозитарий эмитенттің төлем тапсырмасын қабылдайды, орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіне тиісті мәліметтерді енгізеді және бірмезгілде эмитентке осы операциялардың орындалғаны туралы есепті жібереді.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген соманың алшақтығы анықталған жағдайда осы ақпарат түзету шараларын қабылдау үшін эмитентке хабарланады.

40-8. Қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтердің болмауына байланысты дивиденд төленбеген тұлғаның деректемелері туралы мәліметтерді орталық депозитарий тұлғаның өзінің және (немесе) осы тұлға акционері болып табылатын қоғамның өтініші негізінде өтінішті алған күннен кейінгі операциялық күннен кешіктірмей өзекті етеді.

Қоғамда немесе бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде олардың өзекті деректемелері туралы мәліметтердің болмауына байланысты дивиденд төленбеген тұлғаның деректемелері өзекті етілген соң осы тұлғаға тиесілі дивидендті орталық депозитарий оның банк шотына деректемелер өзекті етілген күннен бастап күнтізбелік 10 (он) күн ішінде аударады.

Орталық депозитарий осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген операция жүзеге асырылған соң орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шот бойынша тиісті жазбалар енгізеді, сондай-ақ осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген тұлғаға және (немесе) осы тұлға акционері болып табылатын қоғамға жүргізілген операция туралы есепті орталық депозитарийдің ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен жібереді.

40-9. Акционерлік қоғамдар туралы заңның 25-1-бабына сәйкес өзінен ірі акционер қоғамның акцияларын сатып алған тұлға орталық депозитарийдің ішкі құжатында көзделген тәртіппен өзіне тиесілі ақшаны төлеу үшін орталық депозитарийге кез келген уақытта өтініш береді.

40-10. Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотында жинақталған ақша Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде ашылған орталық депозитарийдің корреспонденттік шотында сақталады.

40-11. Орталық депозитарий орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған талап етілмеген ақшаны есепке алуға арналған шотында есепке алынатын ақшаның сақталуы үшін өзінің мүлкімен жауап береді.

4-тарау. Бағалы қағаздардың ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарында жасалған туынды қаржы құралдарымен мәмілелер тізілімдері жүйесін қалыптастыру және жүргізу жөніндегі қызмет

41. Бағалы қағаздардың ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарында жасалған туынды қаржы құралдарымен мәмілелер тізілімдерінің жүйесін (бұдан әрі - тізілім) қалыптастыру және жүргізу жөніндегі қызмет екінші деңгейдегі банктер, бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар, инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар және сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары (бұдан әрі - субъектілер) ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарда туынды қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер бойынша ұсынған ақпаратты қабылдаудан, жүргізуден және сақтаудан тұрады.

Осы тармақтың талабы уәкілетті органға қолданылмайды.

42. Орталық депозитарийдің тізілімді жүргізу тәртібі, сондай-ақ субъектілер беретін ақпарат форматына қойылатын талаптар орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленеді.

43. Тізілімді қалыптастыру және жүргізу орталық депозитарийдің бағдарламалық қамтамасыз етуінде электрондық түрде жүзеге асырылады. Тізілімде туынды қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер туралы ақпарат қамтылады.

Туынды қаржы құралдарымен (фьючерстермен) мәмілелер туралы ақпарат Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес қалыптастырылады.

Туынды қаржы құралдарымен (опциондармен) мәмілелер туралы ақпарат Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес қалыптастырылады.

Туынды қаржы құралдарымен (форвардтармен) мәмілелер туралы ақпарат Қағидаларға 3-қосымшаға сәйкес қалыптастырылады.

Туынды қаржы құралдарымен (своптармен) мәмілелер туралы ақпарат Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес қалыптастырылады.

44. Уәкілетті органда орталық депозитарийдің тізілім жүргізу шеңберінде қалыптастырылатын дерек қорына кіруге рұқсаты бар.

45. Ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарда туынды қаржы құралдарымен жасалған мәмілелердің заңдылығы мен түпнұсқалығын орталық депозитарий өзінің қағидалар жинағында айқындалған тәртіппен жүзеге асырады.

46. Туынды қаржы құралдарымен мәмілелер туралы ақпаратты сақтау мерзімі тізілімге ол туралы ақпарат енгізілген шарттың қолданылу мерзімі тоқтаған күннен бастап 5 (бес) жылды құрайды.

**Орталық депозитарийдің қызметін
жүзеге асыру қағидаларына
1-қосымша**

**(екінші деңгейдегі банктің, брокердің және (немесе) дилердің, инвестициялық
портфельді басқарушының, сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымының атауы)
Туынды қаржы құралдарымен (фьючерстермен) мәмілелер туралы ақпарат
_____ - _____ аралығындағы кезең**

1. Шарт жасасқан күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ – жыл, КК – күн, АА – ай (бұдан әрі – ЖЖЖЖ.КК.АА.) нысанында шарт жасасқан күн көрсетіледі.

2. Шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн көрсетіледі.

3. Шарт бойынша міндеттемелер жай-күйінің коды.

Осы тармақта шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйі мынадай кодтауға сәйкес көрсетіледі:

Т – шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан шарттың мерзімінен бұрын тоқтатылғанын қоспағанда, шарт бойынша міндеттемелер тиісінше тоқтатылды немесе мерзімінен бұрын тоқтатылды;

С – міндеттемелер бойынша орындау мерзімі өтті;

Р – міндеттемелерді орындау шартта көзделген негіздемелер бойынша уақытша тоқтатылды;

Д – тараптың шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан міндеттемелер тоқтатылды;

Е – шартта көзделген жағдайдың немесе оқиғаның басталу нәтижесінде шарттың қолданылу мерзімі ұзартылды.

4. Орталықтың ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді жүзеге асыруға жауапты қатысушының коды.

5. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді алатын қатысушының коды.

6. Номиналды сома (меншікті қаражат есебінен).

Осы тармақта номиналды сома берілген валютада меншікті қаражат есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшері көрсетіледі.

7. Номиналды сома (клиенттердің қаражаты есебінен).

Осы тармақта номиналды сома берілген валютада клиенттің қаражаты есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшері көрсетіледі.

8. Базалық активті жеткізу күні.

Осы тармақта базалық активті ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында жеткізу күні көрсетіледі.

9. Базалық активті жеткізу кезеңі.

Осы тармақта базалық активті ЖЖЖЖ.КК.АА. бастап ЖЖЖЖ.КК.АА. дейінгі нысанында жеткізу кезеңі көрсетіледі.

10. Шарт бойынша есеп айырысу күні.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарт бойынша есеп айырысу күні көрсетіледі.

11. Шарт бойынша ақы төлеу кезеңі.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. бастап ЖЖЖЖ.КК.АА. дейінгі нысанында шарт бойынша ақы төлеу мерзімі көрсетіледі.

12. Есептеу әдісінің коды.

Осы тармақта мына кодтауға сәйкес есептеу әдісі көрсетіледі:

D – жеткізу;

C – есептеу;

DC – жеткізу-есептеу.

13. Шарттың фьючерстік бағасы: ашу бағасы.

Осы тармақта шарттың сауда мерзімі басталған кезде қалыптасқан бағасы көрсетіледі.

14. Шарттың фьючерстік бағасы: спот бағасы.

Осы тармақта шарттың нарықтық бағасы көрсетіледі.

**Орталық депозитарийдің қызметін
жүзеге асыру қағидаларына
2-қосымша**

**(екінші деңгейдегі банктің, брокердің және (немесе) дилердің,
инвестициялық портфельді басқарушының, сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымының атауы)
Туынды қаржы құралдарымен (опциондармен) мәмілелер туралы
ақпарат
– _____ аралығындағы кезең**

1. Шарт жасасқан күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ – жыл, КК – күн, АА – ай (бұдан әрі – ЖЖЖЖ.КК.АА.) нысанындағы шарт жасасқан күн көрсетіледі.

2. Шарттың қолданылу мерзімі басталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанындағы шарттың қолданылу мерзімі басталған күн көрсетіледі.

3. Шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанындағы шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн көрсетіледі.

4. Туынды қаржы құралдарын жіктеу коды.

Осы тармақта мыналар көрсетіледі:

1) опционның түрі:

сатып алушыға опцион бойынша базалық (базистік) активті сатуға немесе базалық (базистік) активті сатушының (опционның базалық (базистік) активі болып табылатын шарт бойынша сатушы) пайда алу құқығын беретін опцион (Пут опционы);

сатып алушыға опцион бойынша базалық (базистік) активті сатып алуға немесе базалық (базистік) активті сатып алушының (опционның базалық (базистік) активі болып табылатын шарт бойынша сатып алушы) пайда алу құқығын беретін опцион (Колл опционы).

2) опционның типі:

Америкалық опцион – опционды сатып алушы опционның орындау құқығын жүзеге асыру мерзімі ішінде оны кез келген күні орындалуын талап етуге құқылы;

Еуропалық опцион – опционды сатып алушы опцион орындалуының шартта көзделген күні ғана орындалуын талап етуге құқылы;

Бермудтық опцион – опционды сатып алушы шартта белгіленген күні оның орындалуын талап етуге құқылы.

3) базалық (базистік) актив бойынша атрибут:

үлестік құралдар (акциялар, пайлар, акцияларға депозитарлық қолхаттар);

борыштық қаржы құралдары (облигациялар, пайыздық мөлшерлемелер);

тауарлар;

валюта;

шарт;

индекс;

активтер тобы;

басқалары.

5. Туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активінің коды.

Осы тармақта туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активінің кодын мынадай түрде көрсету қажет:

егер валюта базистік актив болып табылса, валютаның коды көрсетіледі, оның бірлігіне қатысты орындау бағасы белгіленеді;

егер бағалы қағаз туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі болып табылса, ISIN коды (халықаралық сәйкестендіру нөмірі) мұндай активтің коды болып табылады;

егер пайыздық мөлшерлеме туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі болып табылса, мұндай активке орталық депозитарий белгілеген тәртіпте код беріледі.

егер туынды қаржы құралының базалық (базистік) активі тауар болып табылса, осындай активке код орталық депозитарий белгілеген тәртіппен беріледі.

6. Шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйінің коды.

Осы тармақта шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйі мынадай кодтауға сәйкес көрсетіледі:

T – шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан шарттың мерзімінен бұрын тоқтатылғанын қоспағанда, шарт бойынша міндеттемелер тиісінше тоқтатылды немесе мерзімінен бұрын тоқтатылды;

C – міндеттемелер бойынша орындаудың мерзімі өтті;

P – міндеттемелерді орындау шартта көзделген негіздемелер бойынша уақытша тоқтатылды;

D – тараптың шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан міндеттемелер тоқтатылды;

E – шартта көзделген жағдайдың немесе оқиғаның басталу нәтижесінде шарттың қолданылу мерзімі ұзартылды.

7. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді жүзеге асыруға жауапты қатысушының коды.

8. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді алатын қатысушының коды.

9. Шарттың номиналды сомасы.

Осы тармақта мұндай номиналды сома берілген валютада шарттың номиналды сомасының мөлшері көрсетіледі.

10. Пайызбен белгіленген мөлшерлеме.

Осы тармақта белгіленген пайыздық мөлшерлеме көрсетіледі.

11. Баға белгілеу күні және уақыты.

Осы тармақта жеткізілмейтін туынды қаржы құралдары үшін баға белгілеу күні және уақыты көрсетіледі.

12. Белгіленген мөлшерлеменің амортизация (ұлғаю) коды.

Осы тармақта белгіленген мөлшерлеменің амортизация (ұлғаю) коды көрсетіледі.

13. Өзгермелі мөлшерлеме коды.

Осы тармақта өзгермелі мөлшерлеме коды көрсетіледі.

14. Өзгермелі мөлшерлеменің (амортизация) ұлғаю коды.

Осы тармақта өзгермелі мөлшерлеменің амортизация (ұлғаю) коды көрсетіледі.

15. Ең жоғарғы мөлшерлеме.

Осы тармақта пайыздық мөлшерлеменің жоғарғы шегі көрсетіледі.

16. Ең төменгі мөлшерлеме.

Осы тармақта пайыздық мөлшерлеменің төменгі шегі көрсетіледі.

17. Базалық (базистік) активті өлшеу бірлігінің коды.

Осы тармақта шартқа сәйкес валютаны (дананы, тоннаны, баррельді, литрді және т.б.) қоспағанда, базалық (базистік) активті өлшеу бірлігінің коды көрсетіледі.

Кодта тиісті өлшемнің өзге сандық мәні (мың дана, миллион тонна, он текше метр және т.б.) көзделеді.

18. Базалық (базистік) активтің номиналды сомасы (саны).

Осы тармақта базалық (базистік) активті өлшеу бірлігінің сандық мәні көрсетіледі.

19. Опцион бағасы (сыйлықақысы).

Осы тармақта опцион бағасы (сыйлықақысы) берілетін валютадағы сандық мәні көрсетіледі.

20. Опцион бағасы (сыйлықақысы) берілетін валюта коды.

Осы тармақта опцион бағасы (сыйлықақысы) берілетін валютада коды көрсетіледі.

21. Базалық активті жеткізу күні.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында базалық активті жеткізу күні көрсетіледі.

22. Базалық активті жеткізу кезеңі.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында базалық активті жеткізу кезеңі көрсетіледі.

(екінші деңгейдегі банктің, брокердің және (немесе) дилердің, инвестициялық
портфельді басқарушының, сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымының атауы)

Туынды қаржы құралдарымен (форвардтармен) мәмілелер туралы
ақпарат

_____ – _____ аралығындағы кезең

1. Шарт жасасқан күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ – жыл, КК – күн, АА – ай (бұдан әрі – ЖЖЖЖ.КК.АА.) нысанында шарт жасасқан күн көрсетіледі.

2. Шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн көрсетіледі.

3. Туынды қаржы құралының жіктеу коды.

Осы тармақта базалық (базистік) активтердің түрлері көрсетіледі;

үлестік құралдар (акциялар, пайлар);

үлестік қаржы құралдары (облигациялар, пайыздық мөлшерлемелер);

тауарлар;

валюта;

шарт;

индекс;

аралас инвестициялық портфель;

өзгесі.

4. Туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активінің коды.

Осы тармақта туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активінің коды мынадай түрде көрсетіледі:

егер базистік актив валюта болып табылса, орындау бағасы белгіленетін бірлікке қатысты валюта коды көрсетіледі;

егер туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі бағалы қағаз болып табылса, осындай активтің коды ISIN коды (халықаралық сәйкестендіру нөмірі) болып табылады;

егер туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі пайыздық мөлшерлеме болып табылса, осындай активке код орталық депозитарий белгілеген тәртіппен беріледі;

егер туынды қаржы құралының базалық (базистік) активі тауар болып табылса, онда осындай активке орталық депозитарий белгілеген тәртіпте код беріледі.

5. Шарт бойынша міндеттемелер жай-күйінің коды.

Осы тармақта шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйі мынадай кодтауға сәйкес көрсетіледі:

T – шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан шарттың мерзімінен бұрын тоқтатылғанын қоспағанда, шарт бойынша міндеттемелер тиісінше тоқтатылды немесе мерзімінен бұрын тоқтатылды;

C – міндеттемелер бойынша орындау мерзімі өтті;

P – міндеттемелерді орындау шартта көзделген негіздемелер бойынша уақытша тоқтатылды;

D – тараптың шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан міндеттемелер тоқтатылды;

Е – шартта көзделген жағдайдың немесе оқиғаның басталу нәтижесінде шарттың қолданылу мерзімі ұзартылды.

6. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді жүзеге асыруға жауапты қатысушының коды.

7. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді алатын қатысушының коды.

8. Номиналды сома (меншікті қаражат есебінен).

Осы тармақта номиналды сома берілген валютада меншікті қаражат есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшерін көрсету қажет.

9. Номиналды сома (меншікті қаражат есебінен).

Осы тармақта номиналды сома берілген валютада меншікті қаражат есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшерін көрсету қажет.

10. Базалық активті жеткізу күні.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында базалық активті жеткізу күні көрсетіледі.

11. Базалық активті жеткізу кезеңі.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. бастап ЖЖЖЖ.КК.АА. дейінгі аралығындағы нысанында базалық активті жеткізу кезеңі көрсетіледі.

12. Баға белгілеу күні және уақыты.

Осы тармақта жеткізілмейтін туынды қаржы құралдары үшін баға белгілеу күні және уақыты көрсетіледі.

13. Шарт бойынша есептеу күні.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарт бойынша есептеу күні көрсетіледі.

14. Шарт бойынша ақы төлеу кезеңі.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарт бойынша ақы төлеу кезеңі көрсетіледі.

15. Есептеу әдісінің коды.

Осы тармақта есептеу әдісі мынадай кодтауға сәйкес көрсетіледі:

D – жеткізу;

C – есептік;

DC – жеткізу-есептік.

16. Форвард бағасы берілген валюта коды.

Осы тармақта форвард бағасы берілген валюта коды көрсетіледі.

17. Форвард бағасы төленетін валюта коды.

Осы тармақта форвард бағасы төленетін валюта коды көрсетіледі.

18. Шарттың форвард бағасы: ашылу бағасы.

Осы тармақта сауда кезеңі басталған кезде болған шарттың бағасы көрсетіледі.

19. Шарттың форвард бағасы: спот бағасы.

Осы тармақта шарттың ағымдағы нарықтық бағасы көрсетіледі.

(екінші деңгейдегі банктің, брокердің және (немесе) дилердің, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының атауы)

Туынды қаржы құралдарымен (своптармен) мәмілелер туралы
ақпарат

_____ – _____ аралығындағы кезең

1. Шарт жасасқан күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ – жыл, КК – күн, АА – ай (бұдан әрі – ЖЖЖЖ.КК.АА.) нысанында шарт жасасқан күн көрсетіледі.

2. Шарттың қолданылу мерзімі басталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарттың қолданылу мерзімі басталған күн көрсетіледі.

3. Шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында шарттың қолданылу мерзімі аяқталған күн көрсетіледі.

4. Туынды қаржы құралын жіктеу коды.

Осы тармақта активтердің базалық (базистік) түрлері бойынша своптың әртүрлілігін былайша көрсету қажет:

валюталық своп;

пайыздық;

валюталық-пайыздық своп;

тауарлық своп;

бағалы қағаздардың немесе индекстің свопы;

өзге активтер немесе аралас активтер свопы.

5. Туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активтерінің коды.

Осы тармақта туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активтерінің коды мынадай түрде көрсетіледі:

егер базистік актив валюта болып табылса, орындау бағасы белгіленетін бірлікке қатысты валюта коды көрсетіледі;

егер туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі бағалы қағаз болып табылса, осындай активтің коды ISIN коды (халықаралық сәйкестендіру нөмірі) болып табылады;

егер туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі пайыздық мөлшерлеме болып табылса, осындай активке код орталық депозитарий белгілеген тәртіппен беріледі;

егер туынды қаржы құралдарының базалық (базистік) активі тауар болып табылса, осындай активке код орталық депозитарий белгілеген тәртіппен беріледі.

6. Шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйінің коды.

Осы тармақта шарт бойынша міндеттемелердің жай-күйі мынадай кодтауға сәйкес көрсетіледі:

T – шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігі жағдайларына байланысты бұзу салдарынан шарттың мерзімінен бұрын тоқтатылғанын қоспағанда, шарт бойынша міндеттемелер тиісінше тоқтатылады немесе мерзімінен бұрын тоқтатылады;

C – міндеттемелер бойынша орындаудың мерзімі өтті;

P – міндеттемелерді орындау шартта көзделген негіздемелер бойынша уақытша тоқтатылды;

D – тараптың шарт талаптарын немесе тараптардың біреуінің дәрменсіздігіне байланысты жағдайларды бұзу салдарынан міндеттемелер тоқтатылды;

Е – шартта көзделген жағдайдың немесе оқиғаның басталу нәтижесінде шарттың қолданылу мерзімі ұзартылды.

7. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді жүзеге асыруға жауапты қатысушының коды.

8. Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарына сәйкес жасалған төлемдерді алатын қатысушының коды.

9. Номиналды сома (өз қаражаты есебінен).

Осы тармақта мұндай номиналды сома берілген валютада клиенттер қаражаты есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшері көрсетіледі.

10. Номиналды сома (клиенттер қаражаты есебінен).

Осы тармақта мұндай номиналды сома берілген валютада меншікті қаражаты есебінен жасалған шарттың номиналды сомасының мөлшері көрсетіледі.

11. Номиналды сома көрсетілген валюта коды.

Осы тармақта номиналды сома көрсетілген валюта коды көрсетіледі.

12. Пайызбен белгіленген мөлшерлеме.

Осы тармақта белгіленген пайыздық мөлшерлеме көрсетіледі.

13. Белгіленген мөлшерлеме амортизациясының (ұлғаю) коды.

Осы тармақта белгіленген мөлшерлеме амортизациясының (ұлғаю) кодын көрсету қажет.

14. Өзгермелі мөлшерлеме коды.

Осы тармақта Өзгермелі мөлшерлеме кодын көрсету қажет.

15. Өзгермелі мөлшерлеме амортизациясының (ұлғаю) коды.

Осы тармақта өзгермелі мөлшерлеме амортизациясының (ұлғаю) коды көрсетіледі.

16. Ең жоғарғы мөлшерлеме.

Осы тармақта пайыздық мөлшерлеменің жоғарғы шегі көрсетіледі.

17. Ең төменгі мөлшерлеме.

Осы тармақта пайыздық мөлшерлеменің төменгі шегі көрсетіледі.

18. Базалық (базистік) активтің өлшем бірлігінің коды.

Осы тармақта шартқа сәйкес валютаны (данасын, тоннаны, баррельді, литрді және т.б.) қоспағанда, базалық (базистік) активтің өлшем бірлігінің коды көрсетіледі.

Кодта тиісті өлшемнің өзге сандық мәні (мың дана, миллион тонна, он текше метр және т.б.) көзделуі мүмкін.

19. Базалық (базистік) активтің номиналды сомасы (саны).

Осы тармақта базалық (базистік) активтің өлшем бірлігінің сандық мәні көрсетіледі.

20. Базалық активті жеткізу күні.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында базалық активті жеткізу күні көрсетіледі.

21. Базалық активті жеткізу кезеңі.

Осы тармақта ЖЖЖЖ.КК.АА. бастап ЖЖЖЖ.КК.АА. нысанында базалық активті жеткізу кезеңі көрсетіледі.

Күші жойылды деп танылатын Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілері құрылымдық элементтерінің тізбесі

1. «Орталық депозитарийдің қызметін жүзеге асырудың қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 19 желтоқсандағы № 254 қаулысы (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 12957 болып тіркелген, 2016 жылғы 30 наурызда Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде жарияланған).

2. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне бағалы қағаздар нарығын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 28 қазандағы № 259 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14525 болып тіркелген, 2016 жылғы 29 желтоқсанда «Әділет» ақпараттық-құқықтық жүйесінде жарияланған) бекітілген Қазақстан Республикасының өзгерістер мен толықтырулар енгізілетін бағалы қағаздар нарығын реттеу мәселелері жөніндегі нормативтік құқықтық актілері тізбесінің 9-тармағы.

3. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне бағалы қағаздар нарығын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 қаңтардағы № 11 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16643 болып тіркелген, 2018 жылғы 3 сәуірде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкінде жарияланған) бекітілген Қазақстан Республикасының өзгерістер мен толықтырулар енгізілетін бағалы қағаздар нарығын реттеу мәселелері жөніндегі нормативтік құқықтық актілері тізбесінің 7-тармағы.

4. «Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне қаржы нарығын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 қыркүйектегі № 230 қаулысымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17820 болып тіркелген) бекітілген Өзгерістер мен толықтырулар енгізілетін Қазақстан Республикасының қаржы нарығын реттеу мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілері тізбесінің 4-тармағы.